

IFAU – INSTITUTET FÖR
ARBETSMARKNADSPOLITISK
UTVÄRDERING

Arbetsmarknadspolitisk översikt 2002

Caroline Runeson

RAPPORT 2003:12

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) är ett forskningsinstitut under Näringsdepartementet med säte i Uppsala. IFAU ska främja, stödja och genomföra: utvärdering av arbetsmarknadspolitiskt motiverade åtgärder, studier av arbetsmarknadens funktionssätt och utvärdering av effekterna på arbetsmarknaden av åtgärder inom utbildningsväsendet. Förutom forskning arbetar IFAU med att: sprida kunskap om institutets verksamhet genom publikationer, seminarier, kurser, workshops och konferenser; bygga upp ett bibliotek av svenska utvärderingsstudier; påverka datainsamling och göra data lättillgängliga för forskare runt om i landet.

IFAU delar även ut anslag till projekt som rör forskning inom dess verksamhetsområden. Det finns två fasta ansökningstillfällen per år: den 1 april och den 1 november. Eftersom forskarna vid IFAU till övervägande del är nationalekonomer, ser vi gärna att forskare från andra discipliner ansöker om anslag.

IFAU leds av en generaldirektör. Vid myndigheten finns en traditionell styrelse bestående av en ordförande, institutets chef och åtta andra ledamöter. Styrelsen har bl a som uppgift att besluta över beviljandet av externa anslag samt ge synpunkter på verksamheten. Till institutet är även en referensgrupp knuten där arbetsgivar- och arbetstagersidan samt berörda departement och myndigheter finns representerade.

Postadress: Box 513, 751 20 Uppsala
Besöksadress: Kyrkogårdsgatan 6, Uppsala
Telefon: 018-471 70 70
Fax: 018-471 70 71
ifau@ifau.uu.se
www.ifau.se

IFAU har som policy att en uppsats, innan den publiceras i rapportserien, ska seminariebehandlas vid IFAU och minst ett annat akademiskt forum samt granskas av en extern och en intern disputerad forskare. Uppsatsen behöver dock inte ha genomgått sedvanlig granskning inför publicering i vetenskaplig tidskrift. Syftet med rapportserien är att ge den ekonomiska politiken och den ekonomisk-politiska diskussionen ett kunskapsunderlag.

Arbetsmarknadspolitisk översikt 2002

av

Caroline Runeson¹

2003-11-17

¹ Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU), Box 513, 751 20 Uppsala. E-post: caroline.runeson@ifau.uu.se. Jag vill tacka de tjänstemän vid Ams och Näringsdepartementet som granskat faktainnehållet, Daniela Fröberg som lämnat värdefulla synpunkter samt Anders Bergeskog som medverkat vid utformningen av denna översikt.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	5
2	Arbetsmarknadsmyndigheternas organisation och verksamhet.....	6
3	Arbetsmarknadspolitikens uppgift och mål.....	8
3.1	Arbetsmarknadsverkets uppdrag.....	9
3.2	Mål för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.....	10
4	Den offentliga arbetsförmedlingen.....	11
4.1	Service till arbetssökande.....	12
4.2	Service till arbetsgivare.....	14
4.3	Villkor för arbetssökande.....	15
4.4	Villkor för arbetsgivare.....	16
5	Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet.....	16
5.1	Arbetslöshetsförsäkring.....	17
6	Arbetsmarknadspolitiska program och stöd.....	20
6.1	Arbetsmarknadspolitiska program.....	20
6.1.1	Aktivitetigarantin.....	23
6.1.2	Arbetsmarknadsutbildning.....	23
6.1.3	Arbetspraktik.....	24
6.1.4	Förberedande insatser.....	25
6.1.5	Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning.....	26
6.1.6	Stöd till start av näringsverksamhet.....	27
6.1.7	Ungdomsinsatser.....	28
6.2	Anställningsstöd.....	29
6.2.1	Allmänt anställningsstöd.....	30
6.2.2	Anställningsstöd som kombineras med vård- och omsorgsutbildning.....	31
6.2.3	Förstärkt anställningsstöd.....	32
6.2.4	Särskilt anställningsstöd.....	32
6.3	Övriga stöd.....	33
6.3.1	Flyttningsbidrag.....	33
6.3.2	Interpraktikstipendier.....	35
6.3.3	Stöd till utbildning av anställda.....	36
7	Särskilda program och stöd för arbetshandikappade.....	37
7.1	Särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.....	38

7.1.1	Lönebidrag	38
7.1.2	Skyddat arbete	40
7.1.3	Stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen	42
7.1.4	Stöd till personligt biträde	43
7.1.5	Särskild stödperson för introduktion och uppföljning (SIUS) ..	43
7.1.6	Särskilda insatser för syn- och hörselskadade	44
7.1.7	Särskilt stöd vid start av näringsverksamhet	44
7.2	Övriga program riktade till arbetshandikappade	45
7.2.1	Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	45
8	Europeiska socialfonden	46
8.1	Programperioden 2000–06	46
9	Viktiga regelförändringar under år 2002	48
9.1	Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet	48
9.2	Arbetsmarknadspolitiska program och stöd	48
9.2.1	Arbetsmarknadspolitiska program	48
9.2.2	Anställningsstöd	49
9.2.3	Övriga stöd	50
9.3	Särskilda program och stöd för arbetshandikappade	50
	Referenser	51

Bilagor:

Ams sökandekategorier med engelska översättningar

Antal öppet arbetslösa och i arbetsmarknadspolitiska program 2002-01–2002-12

Arbetsmarknadspolitiska program och stöd, använda medel budgetåret 2002

Särskilda program och stöd för arbetshandikappade, använda medel budgetåret 2002

1 Inledning

Syftet med den här rapporten är att ge en överblick över den svenska arbetsmarknadspolitiken: dess organisation, verksamhet, mål och medel. Översikten ges sedan 1997 ut årsvis av Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU).

Rapporten inleds med en beskrivning av arbetsmarknadsmyndigheternas organisation, uppgifter och mål (*avsnitt 2-3*). Därefter följer en beskrivning av den offentliga arbetsförmedlingens service och när den kan ges till arbetssökande och arbetsgivare (*avsnitt 4*). *Avsnitt 5-7* behandlar arbetslöshetsförsäkringen och de arbetsmarknadspolitiska programmen och stöden. De regler som beskrivs är de som gällde vid utgången av år 2002 och avsnittsindelningen följer i princip anslagen i budgetpropositionen. Den som vill söka mer information kan studera de lagar och förordningar som refereras.² Ytterligare information finns i Arbetsmarknadsstyrelsens (Ams) allmänna råd om hur förordningarna bör tillämpas samt i Ams föreskrifter för respektive åtgärd. I *avsnitt 8* beskrivs hur medlen från Europeiska socialfonden använts under året. Avslutningsvis sammanfattas de viktigaste förändringarna som skett i regelverket kring arbetslöshetsförsäkringen och de arbetsmarknadspolitiska programmen och stöden under år 2002 (*avsnitt 9*).

I bilagorna presenteras den offentliga arbetsförmedlingens sökandekategorier (på svenska och engelska), månadsvis statistik över antal öppet arbetslösa och antal personer i program under år 2002 samt använda medel till arbetsmarknadspolitiska program och stöd under år 2002.

² De aktuella lydelseerna finns kontinuerligt uppdaterade i Rixlex via Internet, se www.riksdagen.se/debatt/.

2 Arbetsmarknadsmyndigheternas organisation och verksamhet³

De arbetsmarknadspolitiska myndigheterna lyder under Näringsdepartementet och ska verkställa riksdagens och regeringens beslut i arbetsmarknadspolitiska frågor.

Arbetsmarknadsverket

Arbetsmarknadsverket (AMV) svarar för huvuddelen av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten i landet.⁴ AMV omfattar Arbetsmarknadsstyrelsen (Ams) och en länsarbetsnämnd i varje län.⁵ I länsarbetsnämnderna ingår bland annat den offentliga arbetsförmedlingen.

Arbetsmarknadsstyrelsen

Ams är central förvaltningsmyndighet för allmänna arbetsmarknadsfrågor och chefsmyndighet för länsarbetsnämnderna. Ams har till uppgift att leda, samordna och utveckla den arbetsmarknadspolitiska verksamheten i landet och se till att den bedrivs effektivt. Ams ska vidare sätta upp mål och riktlinjer för verksamheten vid länsarbetsnämnderna, fördela de ekonomiska och andra resurser som står till förfogande och följa upp och utvärdera resultatet av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Ams ska också meddela föreskrifter och andra beslut som behövs för att uppnå samordning, rationaliseringar och enhetlighet inom AMV.

Ams leds av en styrelse som ansvarar för verksamheten. I styrelsen ingår bland annat generaldirektören som har ansvar för och leder den löpande verksamheten. Vid Ams finns dessutom en rådgivande nämnd, tre delegationer och en

³ Detta avsnitt baseras på förordning (2001:623) med instruktion för AMV och berör främst de områden som regleras i denna förordning. Det bör dock nämnas att det finns fler samverkansgrupper med olika aktörer på arbetsmarknaden än vad som styrs av förordningen och att detta avsnitt därför inte ger en helt fullständig bild av AMV:s organisation.

⁴ Genom EU deltar Sverige deltar även i vissa gemensamma europeiska utvecklingsprogram med arbetsmarknadspolitisk inriktning. En beskrivning av hur genomförandet är organiserat finns i *avsnitt 8*.

⁵ Enligt lagen (1997:1144) om försöksverksamhet med vidgad samordnad länsförvaltning i Gotlands län utför länsstyrelsen i Gotlands län under tiden 980101–061231 de uppgifter som länsarbetsnämnden ska utföra.

personalansvarsnämnd. Den *rådgivande nämnden*, som består av representanter för parterna på arbetsmarknaden, behandlar frågor om den offentliga arbetsförmedlingens organisation, verksamhet och utveckling. *Kulturarbetsdelegationen* och *centrala delegationen för arbetslivsinriktad rehabilitering* är rådgivande och har bland annat till uppgift att följa och stödja utvecklingen av insatser som främjar anställning av kulturarbetare respektive funktionshindrade. *Arbetslöshetsförsäkringsdelegationen* ska följa utvecklingen av arbetslöshetsersättningen och besluta i principiella frågor om arbetslöshetskassor. *Personalansvarsnämnden* prövar frågor om diciplinansvar, uppsägningar av personliga skäl, åtalsanmälan och avstängning av personal inom AMV.

Länsarbetsnämnden

Länsarbetsnämnden lyder under Ams och är länsmyndighet för allmänna arbetsmarknadsfrågor. Dess uppgift är att leda, samordna och utveckla den arbetsmarknadspolitiska verksamheten i länet och se till att den bedrivs effektivt. Nämnden ska även hjälpa Ams i dess verksamhet i totalförsvaret.

Länsarbetsnämnden leds av länsarbetsdirektören som är chef för myndigheten. Vid nämnden finns en styrelse och en regional delegation för arbetslivsinriktad rehabilitering. Dessutom bör det finnas en arbetsmarknadsnämnd i varje kommun.⁶ *Delegationen för arbetslivsinriktad rehabilitering* är rådgivande och ska bland annat följa och stödja utvecklingen av anställningsfrämjande insatser för funktionshindrade i länet. I delegationen ska det finnas företrädare för arbetsmarknadens parter och handikapporganisationer. *Arbetsmarknadsnämnden* är ett samarbetsorgan som ska medverka till att den arbetsmarknadspolitiska verksamheten utformas utifrån lokala förutsättningar och behov. Bland annat ska nämnden medverka till att målen för den nationella arbetsmarknadspolitiken uppnås, ansvara för kvaliteten i ungdomsinsatserna, medverka till att finna former och skapa utrymme för aktivitetsgarantin och mobilisera det lokala arbetsmarknadsutbudet. I Arbetsmarknadsnämnden ingår företrädare för länsarbetsnämnden, arbetsförmedlingen, kommunen, det lokala näringslivet och lokala arbetstagarorganisationer.

⁶ Länsarbetsnämndens ledningsform förändrades den 1 januari 2002. Från detta datum utgör länsarbetsdirektören nämndens högsta ledning och styrelsen som tidigare hade fullt ansvar har nu begränsat ansvar. Se t ex Statskontoret (2003) för en redogörelse av förändringens innebörd.

*Arbetsförmedlingen*⁷

Länsarbetsnämnden ansvarar för den offentliga arbetsförmedlingen (AF) som finns representerad i nästan varje kommun. Vid vissa länsarbetsnämnder finns dessutom verksamhet med bland annat kulturarbetsförmedling, sjöarbetsförmedling och vissa särskilda resurser för arbetslivsinriktad rehabilitering. På större orter finns särskilda förmedlingar som riktar sig till vissa yrkesgrupper. Arbetsförmedlingens huvuduppgift är platsförmedlande verksamhet, men förmedlingarna kan även ge vägledning, arbetslivsinriktad rehabilitering och förmedling av arbetsmarknadspolitiska program. Dessutom kontrollerar man att personer som får arbetslöshetsersättning aktivt söker arbete. Arbetsförmedlingens verksamhet beskrivs mer utförligt i *avsnitt 4*.

*Arbetslivstjänster*⁸

Inom Ams finns även Arbetslivstjänster (ALT) som är en självständig affärsenhet. Arbetslivstjänster arbetar med arbetslivsinriktad rehabilitering som konsulter åt företag, organisationer och myndigheter.

3 Arbetsmarknadspolitikens uppgift och mål

I budgetpropositionen för år 2002 anges följande: Det övergripande målet för arbetsmarknadspolitikerna är en väl fungerande arbetsmarknad med full sysselsättning och god ekonomisk tillväxt.

För att effektivt bidra till att målet uppnås ska arbetsmarknadspolitikerna:

- *Medverka till att arbetssökande sammanförs med vakanta platser.* Uppgiften är arbetsmarknadspolitikens viktigaste. Genom en snabb vakanställsättning kommer arbetsmarknaden att fungera bättre och friktionsarbetslösheten att minimeras.
- *Öka de arbetslösas kunskaper.* Med ökade kunskaper underlättas omställning på arbetsmarknaden samtidigt som den enskildes ställning stärks. Därmed minskar även risken för att flaskhalsar uppstår.

⁷ Ams (2003a).

⁸ *ibid.*

- *Stödja dem som har det svårast att få ett arbete.* Genom att ta till vara under- och utnyttjade resurser på arbetsmarknaden ökar samhällets gemensamma produktion och därmed tillskottet till den gemensamma försörjningen. Långtidsinskrivna, ofrivilligt deltid arbetande, äldre långtidsarbetslösa, utlandsfödda arbetslösa eller personer med funktionshinder utanför arbetsmarknaden är alla grupper som idag inte är fullt utnyttjade resurser på arbetsmarknaden.
- *Arbetslöshetsförsäkringen ska underlätta och stimulera omställning på arbetsmarknaden,* vilket bidrar till en fungerande försörjning av arbetskraft till företag och förvaltningar. Ersättning ska utgå enligt principen om inkomstbortfall under en övergångsperiod av arbetslöshet.

Genom insatser med ovanstående inriktning ska arbetsmarknadspolitiken bidra till tillväxt, ökad sysselsättning och ett konkurrenskraftigt näringsliv i alla delar av landet samt skapa förutsättningar för flexibilitet, trygghet, delaktighet och jämställdhet mellan kvinnor och män i arbetslivet. Könsuppdelningen på arbetsmarknaden ska motverkas och mångfalden i den svenska arbetskraften ska bättre tas tillvara.

3.1 Arbetsmarknadsverkets uppdrag

I förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten anges vilka uppgifter AMV har tilldelats.

Den arbetsmarknadspolitiska verksamhetens huvuduppgifter är att:

- effektivt sammanföra den som söker arbete med den som söker arbetskraft,
- främja sysselsättning och kompetensutveckling för arbetslösa på en effektiv och flexibel arbetsmarknad,
- underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete och förhindra utslagning från arbetsmarknaden,
- motverka långa tider utan reguljärt arbete, samt
- motverka en könsuppdelad arbetsmarknad och på andra sätt bidra till ökad jämställdhet mellan kvinnor och män samt till ökad mångfald i arbetslivet.

Verksamheten ska utformas så att:

- den stärker den enskildes möjligheter att få eller behålla ett reguljärt arbete som så nära som möjligt ansluter till hans eller hennes förutsättningar och önskemål,

- den inte snedvrider konkurrensförutsättningarna för annan verksamhet,
- risken för att reguljära arbetstillfällen trängs undan blir så liten som möjligt,
- den anpassas till skilda förutsättningar och behov i olika delar av landet, och
- den är förenlig med målen för ett ekologiskt hållbart Sverige.

Den arbetsmarknadspolitiska verksamheten bedrivs i form av platsförmedling, vägledning, individuella handlingsplaner, arbetsmarknadspolitiska program, arbetslivsinriktad rehabilitering, arbetslivstjänster och vissa anställningsfrämjande åtgärder. Verksamheten omfattar också frågor om arbetstillstånd, arbetslöshetsförsäkringen, totalförsvaret och byggnadstillstånd m m.

3.2 Mål för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

I regeringens regleringsbrev anges varje år ett antal mål för AMV:s verksamhet. År 2002 delas verksamheten in i fem olika politikområden och ett eller flera mål anges för respektive område. Mål 1, 3 och 8 nedan är identiska med mål för föregående år, mål 2, 4 och 5 har ändrats eller formulerats om och mål 6 och 7 är helt nyformulerade.

Matchning på arbetsmarknaden

Mål 1: En effektiv matchning mellan vakanser och arbetssökande på arbetsförmedlingen. Arbetsgivare som anmäler lediga platser ska få tillräckligt med sökande för att kunna anställa personal inom rimlig tid.

Mål 2: Förkorta arbetslöshetstiderna genom en effektiv sökprocess. En väl fungerande sök- och matchningsprocess i kombination med anvisade medel för program ska medverka till att minska arbetslösheten och öka sysselsättningen.⁹

Kompetenshöjande insatser

Mål 3: Andelen personer som fått arbete 90 dagar efter avslutad arbetsmarknadsutbildning ska i genomsnitt uppgå till minst 70 procent.

⁹ År 2001 fanns istället följande mål: En effektiv sökprocess så att arbetslöshetstiderna blir korta. Individuella handlingsplaner med hög kvalitet ska upprättas i samverkan mellan arbetsförmedlingen och den arbetssökande inom tre månader.

Stöd till dem som har det svårast på arbetsmarknaden

Mål 4: Antalet långtidsinskrivna som inte haft ett reguljärt arbete de senaste två åren ska uppgå till högst 42 000 personer i genomsnitt per månad.¹⁰

Mål 5: I genomsnitt minst 59 000 arbetshandikappade personer per månad ska ha lämplig sysselsättning under år 2002 för beloppet som tilldelats under anslaget 22:4 Särskilda insatser för arbetshandikappade.¹¹

Mål 6: Andelen övergångar från lönebidrag till osubventionerat arbete ska öka jämfört med förgående år och omprövningsbeslut ska i genomsnitt ha en lägre bidragsnivå än förgående beslut.

Tillsyn och kontroll av arbetslöshetsförsäkringen

Mål 7: Tillsynen och kontrollen ska förbättras. Resultaten ska spridas och åtgärderna inom arbetslöshetskassorna ska följas upp.

Avgiftsfinansierad verksamhet

Mål 8: Arbetslivstjänster ska medverka till att personer som står utanför arbetslivet ska kunna gå tillbaka till sitt tidigare arbete eller få ett annat arbete.

4 Den offentliga arbetsförmedlingen

Den offentliga arbetsförmedlingen¹² finns representerad i nästan varje kommun. På större orter finns även särskilda förmedlingar som inriktar sig på att ge service till vissa yrkesgrupper. Det gäller exempelvis teknik, industri, vård och ekonomi. På vissa större orter finns också specialförmedlingarna *Kultur*, *Sjöfart* och *Utländ*. Utöver platsförmedlande verksamhet bedriver arbetsförmedlingen yrkesvägledning, arbetslivsinriktad rehabilitering och förmedling av arbetsmarknadspolitiska program. Förutom dessa serviceinriktade uppgifter kontrollerar arbetsförmedlingen att den arbetslöse står till arbetsmarknadens förfo-

¹⁰ År 2001 var målet att antalet långtidsinskrivna skulle minska kontinuerligt och vara mindre än 40 000 personer i slutet av budgetåret.

¹¹ Målet för 2001 var att i genomsnitt minst 57 000 arbetshandikappade per månad skulle ha lämplig sysselsättning för dessa medel.

¹² Det som i fortsättningen avses med ”arbetsförmedlingen” är den offentliga arbetsförmedlingen.

gande och därigenom har rätt till arbetslöshetsersättning. Arbetsförmedlingen vänder sig inte enbart till arbetslösa utan även till anställda som vill byta arbete. Förmedlingarna erbjuder också rekryterings- och förmedlingservice till arbetsgivare.¹³

4.1 Service till arbetssökande¹⁴

På arbetsförmedlingen kan personer som söker arbete få information om lediga platser genom ett antal olika kanaler. Lediga tjänster annonseras ut på arbetsförmedlingens anslagstavla, i tidningen *Platsjournalen* samt i AMV:s Internet-tjänst *Platsbanken*. I *Platsbanken* kan arbetssökande söka efter lediga platser kommunvis, yrkesvis, företagsvis eller genom att skapa en egen sökprofil. Det går även att söka efter sommarvikariat och jobb utomlands. Det bör nämnas i sammanhanget att alla vakanser som anmäls till arbetsförmedlingen inte offentliggörs, då arbetsgivaren kan välja att endast anmäla vakansen utan att få den utannonserad i vare sig arbetsförmedlingens tidning, *Platsbanken* eller på det lokala kontorets anslagstavla. (Enligt Ams anmäldes knappt 35 procent¹⁵ av landets totala antal externa vakanser till arbetsförmedlingen år 2002 och av dessa publicerades ca 90 procent¹⁶, d v s ungefär 30 procent av samtliga vakanser publicerades via arbetsförmedlingen.)

Genom arbetsförmedlingen och AMV:s hemsida kan arbetssökande också få tips och råd om hur de kan gå till väga för att söka och hitta jobb. I *Sökandebanken* kan personer som söker arbete lägga in uppgifter om sig själva för att arbetsgivare ska kunna söka efter lämplig personal. *Vikariebanken* är motsvarande förmedling av tillfälliga jobb. I *Kultur- och Nöjesbanken* kan yrkesverksamma artister presentera sitt utbud av kultur- och underhållningsprogram. En ytterligare förmedling via Internet är *Bild- och Konstnärnsbanken* där uppdragssökande konstnärer har möjlighet att presentera referensbilder och meriter. Personer som är intresserade av att arbeta i något annat EU- eller EES-land kan lägga in sitt CV i *Eures CV-search* som är en gemensam europeisk CV-databas.

¹³ Informationen kommer från Ams (2003a).

¹⁴ Då inget annat anges baseras avsnittet på Ams (2002a), Ams (2003b) och Runeson & Bergeskog (2003).

¹⁵ Ams utrednings- och statistikenhet (2003).

¹⁶ Ams statistikdatabas "Händel" under perioden 010916-020915.

Varje ny arbetssökande ska erbjudas individuell tid för att redogöra för sina meriter, förutsättningar och behov¹⁷. Vid inskrivningen hos arbetsförmedlingen kan den sökande specificera sina önskemål om arbete och en sökprofil läggs in i arbetsförmedlingens informationssystem. De registrerade uppgifterna används sedan av förmedlingen när den letar personer till lediga arbeten. Senast inom tre månader från det att en arbetslös har anmält sig hos arbetsförmedlingen ska en individuell handlingsplan upprättas i samråd med den som söker arbete. Handlingsplanen ska ange vilka aktiviteter som är aktuella för att den sökande så snabbt som möjligt ska få ett arbete. Den ska också beskriva ansvarsfördelningen mellan den sökande och förmedlingen. För arbetssökande som uppbär arbetslöshetsersättning ska handlingsplanen även ge vägledning till vad som är att betrakta som lämpligt arbete. Den individuella handlingsplanen ska följas upp minst en gång varje sex månadersperiod som den sökanden är aktuell hos arbetsförmedlingen.¹⁸

Arbetsförmedlingens vägledningsservice syftar i första hand till att förbättra enskilda personers förutsättningar att söka arbete där det finns en efterfrågan på arbetsmarknaden. Servicen omfattar bland annat yrkes- och utbildningsinformation, enskild vägledning, arbetspsykologiskt stöd och gruppaktiviteter i form av yrkesvalscurser och vägledningsgrupper.¹⁹ Information om olika yrken, utbildningar och arbetsmarknadspolitiska program finns tillgänglig på arbetsförmedlingen och på AMV:s hemsida där den sökande själv kan göra exempelvis ett intressetest.

Arbetslivsinriktad rehabilitering är ett samlingsbegrepp för olika tjänster som riktar sig till arbetssökande med arbetshandikapp, nedsatt arbetsförmåga eller med andra särskilda svårigheter på arbetsmarknaden. De rehabiliteringstjänster som kan erbjudas lokalt vid arbetsförmedlingen betraktas som bastjänster. Hit hör kartläggning/utredning, fördjupad vägledning, sökandeariöktad platsförmedling, arbetsprövning samt särskilda arbetsmarknadspolitiska program för arbetshandikappade. Specialtjänster som oftast erbjuds genom en gemensam resurs för hela eller delar av länet är funktionsbedömningar (d v s bedömningar

¹⁷ Ams föreskrifter för länsarbetsnämnderna om arbetssökande hos arbetsförmedlingen.

¹⁸ Ams föreskrifter om individuella handlingsplaner.

¹⁹ Ams (2000a).

av den sökandes arbetsförmåga), arbetsplatsanpassningar/arbetshjälpmedel och specialistutredningar (t ex arbetspsykologiska). Den gemensamma resursen benämns *Arbetsförmedlingen Rehabilitering*. Vissa län har i uppdrag att ge särskild service till synskadade, hörselskadade/döva och arbetssökande med gravare rörelsehinder. Specialkompetens för sökande med psykiska, intellektuella och socialmedicinska arbetshandikapp finns i samtliga län.²⁰

4.2 Service till arbetsgivare²¹

Arbetsgivare kan annonsera ut lediga tjänster i tidningen *Platsjournalen* och i AMV:s Internettjänst *Platsbanken*. I *Platsbanken* kan arbetsgivaren även lägga in en presentation av arbetsplatsen. Presentationen kopplas automatiskt till företagets annonser och finns sedan tillgängliga via Internet även när det inte finns någon annons i *Platsbanken*. Med hjälp av tjänsten *Annonsera direkt* kan arbetsgivare själva registrera sina lediga tjänster via AMV:s hemsida. Efter att de godkänts publiceras annonserna i *Platsbanken*. För att kunna använda *Annonsera direkt* måste arbetsgivaren först registrera sig och få ett användarnamn och lösenord.

Arbetsgivare kan söka efter ny personal i *Sökandebanken* som är en databas med presentationer av arbetssökande inom alla yrkesområden. Personer som söker arbete kan själva registrera sig i databasen och behöver alltså inte vara inskrivna som arbetssökande vid arbetsförmedlingen. Den som behöver tillfällig personal kan söka i *Vikariebanken* som innehåller olika vikariepooler för särskilda yrkeskategorier och geografiska områden. För att garantera tillgängligheten måste de arbetssökande som finns i poolerna aktualisera sina registreringar en gång per dygn. Arbetsgivaren måste registrera sig även för dessa tjänster. I *Bild- och Konstnärnsbanken* kan den som har behov av konstnärlig kompetens söka bland konstnärer och fotografer som presenterar sina meriter och exempel på sina konstverk. *Kultur- och Nöjesbanken* är en liknande databas med artister med olika kultur- och underhållningsprogram. För arbetsgivare som vill rekrytera personal från andra EU- och EES-länder finns möjlighet att registrera sig och söka efter personal i den gemensamma europeiska CV-databasen *Eures CV-search*, vilken kan nås från AMV:s hemsida.

²⁰ Ams (2001) och Ams (2002b).

²¹ Avsnittet baseras på Ams (2002a) och Ams (2003c).

4.3 Villkor för arbetssökande²²

Personer som får arbetslöshetsersättning eller som vill få sin ersättningsrätt prövad måste vara inskrivna vid arbetsförmedlingen. Inskrivning är även obligatorisk för den som önskar delta i någon form av arbetsmarknadspolitiskt program. Den platsinformation som publiceras är tillgänglig för alla sökande, men för att få tillgång till arbetsförmedlingens service i sin helhet krävs inskrivning.

Om en sökande ”anvisas” en ledig plats innebär detta att personen ska söka jobbet, annars riskerar han eller hon att förlora arbetslöshetsersättningen. Detsamma gäller vid en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program. Anvisningsförfarandet måste dock uppfylla vissa formella krav på grund av de ekonomiska konsekvenser det kan medföra att avvisa en plats. Den sökande måste få klart för sig att det rör sig om en faktisk anvisning och inte om något allmänt förslag. Det är alltså inte tillräckligt att endast uppmärksamma den sökande på en annons eller lämna ut Platsjournalen. För att kunna ta ställning till erbjudandet ska den sökande få information om arbetsuppgifter, anställningens varaktighet, kommunikationer, arbetstider, kollektivavtal samt lön och andra anställningsförmåner. Sökande som begär det, ska ges skälig betänketid för att ta ställning till ett anvisat arbete eller program.

Arbetsförmedlingen ska meddela arbetslöshetskassan och Ams om en sökande som får eller begär ersättning avvisar en anvisning eller ett erbjudande om lämpligt arbete eller program, eller på annat sätt vållar att en anställning inte kommer till stånd. Detsamma gäller om personen inte medverkar till att upprätta en individuell handlingsplan, lämnar förmedlingen eller på annat sätt hindrar förmedlaren från att ge en fullständig anvisning, uppträder så att det finns anledning att tro att han eller hon inte vill eller kan ta något arbete eller om det blivit känt för förmedlingen att den sökande frivilligt och utan godtagbar anledning lämnat tidigare anställning eller blivit uppsagd på grund av otillbörligt uppförande. Ovan nämnda förhållande ska föranleda en särskild prövning av den sökandes rätt till ersättning.

²² Avsnittet baseras på Ams föreskrifter för länsarbetsnämnderna om ekonomiskt stöd vid arbetslöshet, Ams föreskrifter för länsarbetsnämnderna om arbetssökande hos arbetsförmedlingen och Ams föreskrifter om individuella handlingsplaner.

Om en sökande inte kommer på avtalad tid och inte heller hör av sig till arbetsförmedlingen ska en avanmälan göras till arbetslöshetskassan.

4.4 Villkor för arbetsgivare²³

Arbetsgivare har enligt lagen om allmän platsanmälan (1976:157) skyldighet att anmäla lediga platser till den offentliga arbetsförmedlingen. Underlåtenhet kan medföra penningböter. Lagen gäller inte vid anställning som är avsedd att vara högst tio dagar, vid tillsättning av statlig tjänst eller lärar- eller skolledartjänst där avlöningsförmånerna fastställs av regeringen eller gällande myndighet. (För statliga tjänster finns istället förordningen (1984:819) om statliga platsanmälningar.) Anmälningsskyldigheten gäller inte heller då arbetsgivaren avser att tillsätta tjänsten med en arbetstagare som redan är anställd hos arbetsgivaren, en familjemedlem, en arbetstagare som ska ha företagsledande ställning eller en arbetstagare som enligt lag, annan författning eller kollektivavtal har företrädesrätt till anställningen. Skyldigheten gäller inte heller om anställningen förutsätter en viss politisk, religiös eller annan ideell inställning, om tillsättningen sker genom valförfarande eller om arbetstagaren ska arbeta i arbetsgivarens hushåll.

En anmälan om ledig plats ska innehålla uppgifter om arbetsgivarens namn, adress och telefonnummer, var arbetsplatsen ligger, arbetsuppgifter, kompetenskrav, avlöningsförmåner, arbetets varaktighet, arbetstider, tillträdesdag och ansökningstid. Vid publicering av lediga platser får köns- och åldersangivelser samt krav på kunskaper i svenska språket endast anges i särskilda fall. Arbetsgivaren har rätt att bestämma att en ledig plats ska ges begränsad publicering.

5 Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet

Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet återfinns i statsbudgeten under utgiftsområde 13, Arbetsmarknad, anslag 22:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd. Anslaget för budgetåret 2002 uppgår till 36 miljarder kr. An-

²³ Avsnittet baseras på lagen (1976:157) om skyldighet för arbetsgivare att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen, förordning (1976:267) om skyldighet för arbetsgivare att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen och Ams föreskrifter för länsarbetsnämnderna om lediga platser hos arbetsförmedlingen.

slagsbeloppet för bidrag till arbetslöshetsersättning uppgår till 24 miljarder kr.²⁴ I detta avsnitt beskrivs regelverket kring arbetslöshetsförsäkringen vid utgången av år 2002. De viktiga förändringar som skett under året redovisas i *avsnitt 9*.

5.1 Arbetslöshetsförsäkring

Lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Lag (1997:239) om arbetslöshetskassor

Förordning (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring

Beskrivning: Arbetslöshetsförsäkringen består av en grundförsäkring och en inkomstbortfallsförsäkring. *Inkomstbortfallsförsäkringen* gäller den som har varit medlem i en arbetslöshetskassa under minst tolv månader och som har uppfyllt ett arbetsvillkor (se nedan) under medlemstiden. *Grundförsäkringen* gäller den som har uppfyllt ett arbetsvillkor eller studerandevillkor (se nedan) och som inte är medlem i någon arbetslöshetskassa eller inte har varit medlem tillräckligt länge. Försäkringarna omfattar såväl arbetstagare som företagare.

Allmänna villkor: Rätt till ersättning vid arbetslöshet har en sökande som: (i) är arbetsför och kan arbeta minst tre timmar varje arbetsdag och i genomsnitt minst 17 timmar i veckan, (ii) är anmäld som arbetssökande vid den offentliga arbetsförmedlingen och besöker förmedlingen på överenskomna tider²⁵, (iii) är beredd att anta erbjudet lämpligt arbete (om godtagbart hinder ej anmälts), (iv) medverkar till att en individuell handlingsplan upprättas, och (v) aktivt söker men inte kan få ett lämpligt arbete. Ersättning lämnas inte till personer i utbildning eller som är permitterade utan lön. Ersättning enligt grundförsäkringen lämnas tidigast den dag den arbetslöse fyller 20 år.

Ett erbjudet arbete ska anses lämpligt om det inom ramen för tillgången på arbetstillfällen tagits skälig hänsyn till den sökandes förutsättningar för arbetet och andra personliga förhållanden samt om anställningsförmånerna och arbetsförhållandena anses vara godtagbara.

²⁴ Regleringsbrev för AMV budgetåret 2002.

²⁵ Ams föreskrifter för länsarbetsnämnderna om ekonomiskt stöd vid arbetslöshet.

En företagare ska anses vara arbetslös när hans eller hennes personliga verksamhet i rörelsen har upphört annat än tillfälligt. Ersättning kan även lämnas vid tillfälligt uppehåll om uppehållet inte är av säsongskaraktär och om ingen verksamhet bedrivs. Detta är dock endast möjligt en gång per rörelse.

Under de första 100 ersättningsdagarna får den sökande begränsa sig till att söka arbeten inom sitt yrke och i närområdet. Detta gäller dock inte om den sökande påbörjar en ny ersättningsperiod i direkt anslutning till förgående period.

Övriga villkor: Arbetsvillkoret innebär att den sökande, under de senaste tolv månaderna före arbetslösheten, måste ha arbetat minst 70 timmar per månad i minst sex månader, alternativt minst 450 timmar under sex sammanhängande månader och då minst 45 timmar per månad. Med arbete avses även tid då den sökande haft semester, avgångsvederlag eller varit ledig med helt eller delvis bibehållen lön av annan anledning än sjukdom, totalförsvarspplikt eller barns födelse. Totalförsvarspplikt och föräldraledighet kan i vissa fall jämföras med arbete om det behövs för att uppfylla arbetsvillkoret, dock tillsammans under högst två månader. Arbete som finansierats med särskilt anställningsstöd eller med stöd till start av näringsverksamhet räknas inte in i arbetsvillkoret. De tolv månaderna kan förlängas om den sökande inte kunnat arbeta av skäl som sjukdom, viss utbildning, totalförsvarspplikt, vård av eget barn som är under två år eller deltagande i vissa arbetsmarknadspolitiska program.

Studerandevillkoret ger den sökande rätt till ersättning enligt grundförsäkringen utan att arbetsvillkoret är uppfyllt, om han eller hon har stått till arbetsmarknadens förfogande genom arbetsförmedlingen eller arbetat i minst 90 kalenderdagar under en ramtid av tio månader i anslutning till en avslutad heltidsutbildning. Utbildningen måste ha omfattat minst ett läsår och varit studiemedelsberättigande. De tio månaderna kan förlängas vid exempelvis sjukdom, totalförsvarspplikt eller vård av eget barn som är under två år. För den som har avslutat en treårig gymnasieutbildning kan ramtiden förlängas fram till den dag den sökande fyller 20 år.

Villkoret för medlemskap i en arbetslöshetskassa är att under en sammanhängande period av fem veckor ha arbetat i genomsnitt minst 17 timmar per vecka under minst fyra veckor och fortfarande ha arbete i minst denna omfattning.

Även den som är berättigad till ersättning enligt grundförsäkringen till följd av att han eller hon uppfyllt studerandevillkoret har rätt att bli medlem.

Ersättningstid: Ersättning lämnas under längst 300 dagar. När perioden löpt ut kan den förlängas med längst 300 dagar om den sökanden då inte uppfyller ett nytt arbetsvillkor och inte heller enligt arbetsförmedlingen bör erbjudas plats i aktivitetsgarantin. Rätten till ersättning upphör vid månadskiftet före den månad då den arbetslöse fyller 65 år. Ersättning betalas inte ut förrän den sökande under en sammanhängande tid av tolv månader varit arbetslös i fem dagar.

Ersättning: Ersättningen i grundförsäkringen är 320 kr per dag för den som har heltidsarbetat eller uppfyllt studerandevillkoret. Ersättningen i inkomstbortfallsförsäkringen är 80 procent av tidigare arbetsinkomst, dock lägst 320 kr per dag och högst 680 kr per dag. För den som har deltidsarbetat ska det lägsta beloppet minska proportionellt. Till den som har haft en inkomst som ger en inkomstrelaterad ersättning som överstiger 680 kr per dag lämnas ersättning med högst 730 kr per dag under de första 100 dagarna. Till den som har en tillsvidareanställning på deltid lämnas dock ersättning med högst 730 kr per dag under högst 20 kalenderveckor inom de första 100 dagarna. Ersättning betalas ut under högst fem dagar per kalendervecka.

Om den sökande, på grund av arbetslösheten, får fortlöpande ersättning från annan än arbetslöshetskassan, får ersättning lämnas med högst skillnaden mellan det högsta belopp som får lämnas och den aktuella ersättningen. För den som har pension gäller särskilda regler.

Nedsättning av ersättning: Ersättningen sätts ned med 25 procent i 40 ersättningsdagar om en sökande har avvisat ett erbjudet lämpligt arbete utan godtagbart skäl, eller utan att uttryckligen ha avvisat arbetet ändå genom sitt uppträdande vållat att anställningen inte kommit till stånd. Om detta inträffar en andra gång under ersättningsperioden sätts ersättningen ned med 50 procent i ytterligare 40 dagar och vid en tredje gång har den sökande inte rätt till ersättning förrän ett nytt arbetsvillkor uppfyllts. Den tid inom vilken nedsättningen ska göras får inte överstiga 180 kalenderdagar från den dag då nedsättningen inleddes.

Om ett arbete sannolikt skulle ha varat i högst fem dagar, mer än fem dagar men högst tio dagar eller mer än tio dagar ska en sökande som lämnat sitt arbete utan giltig anledning stängas av från ersättning i 10, 20 respektive 45 ersättningsdagar. Om den sökande skilts från arbetet på grund av otillbörligt uppförande är avstängningstiden 20, 40 respektive 60 ersättningsdagar. Den totala avstängningstiden får dock inte överstiga 28, 56 respektive 112 kalenderdagar i det första fallet och 56, 112 respektive 168 i kalenderdagar i det senare fallet. Om en sökande stängs av från ersättning en tredje gång inom samma ersättningsperiod har han eller hon inte rätt till ersättning förrän ett nytt arbetsvillkor uppfyllts.

Reglerna om nedsättning och avstängning gäller även arbetsmarknadspolitiska program och utbildningar som berättigar till särskilt utbildningsbidrag²⁶.

6 Arbetsmarknadspolitiska program och stöd

Anslagen i statsbudgeten för arbetsmarknadspolitiska program återfinns under utgiftsområde 13, Arbetsmarknad, anslag 22:3 Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader. Bidrag till aktivitetsstöd återfinns dock under anslag 22:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd. Anslaget för de arbetsmarknadspolitiska programmen (exklusive aktivitetsstöd) för budgetåret 2002 uppgår till 4,6 miljarder kr. Bidraget till aktivitetsstöd uppgår till 8,6 miljarder kr.²⁷ I detta avsnitt beskrivs regelverket för de arbetsmarknadspolitiska programmen och stöden vid utgången av år 2002. De viktiga förändringar som skett under året redovisas i *avsnitt 9*.

6.1 Arbetsmarknadspolitiska program

Lag (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program

Förordning (1996:1100) om aktivitetsstöd

Förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program

²⁶ Gäller utbildningar som avses i förordningen (1996:1654) om särskilt utbildningsbidrag.

²⁷ Regleringsbrev för AMV budgetåret 2002.

Gemensamma regler för samtliga program²⁸

Mål: Stärka den enskildes möjligheter att få eller behålla ett reguljärt arbete.

Målgrupp: Personer, 20 år och äldre, som är eller riskerar att bli arbetslösa och söker arbete genom den offentliga arbetsförmedlingen. Särskilda villkor finns för aktivitetsgarantin, ungdomsinsatser och stöd till start av näringsverksamhet (se respektive program). Anvisningar får göras även av personer som inte fyllt 20 år om anvisningen gäller unga handikappade, kommunala ungdomsprogram eller personer som får inkomstrelaterad dagsersättning enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring.

Villkor: En anvisning får endast göras om den är lämplig både för den enskilde och ur ett övergripande arbetsmarknadspolitiskt perspektiv. Innan någon anvisas till ett program som är förlagt till en arbetsplats ska länsarbetsnämnden samråda med arbetstagarparten på den aktuella arbetsplatsen.

Ersättningstid: Anvisningen ska omfatta heltidsverksamhet under en bestämd tidsperiod som får vara längst sex månader. Endast om det finns särskilda skäl får tiden vara längre än sex månader eller avse verksamhet på deltid. Undantag är aktivitetsgarantin, arbetsmarknadsutbildning som kombineras anställningsstöd för vård- och omsorgsutbildning och ungdomsinsatser (se respektive program).

Ersättning: Aktivitetsstöd lämnas med samma belopp som skulle ha lämnats som arbetslöshetsersättning, dock lägst 320 kr per dag till den som är eller skulle ha varit berättigad till arbetslöshetsersättning samt den som blivit utförsäkrad. Även den som gör ett ferieuppehåll i sina heltidsstudier och tar del i ett arbetsmarknadspolitiskt program är berättigad till denna ersättning, förutsatt att studierna föregåtts av sammanhängande heltidsarbete under minst fem månader samt att personen skulle ha uppfyllt arbetsvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen om studierna varit avslutade. I annat fall utgår en ersättning med 183 kr per dag. Särskilda villkor gäller för ungdomsinsatserna (se *avsnitt 6.1.8*). Till unga handikappade som tagit del i program under minst tolv månader lämnas aktivitetsstöd med lägst 475 kr per dag.

²⁸ Med undantag för projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning i form av friåret. För friåret gäller istället vad som anges i förordningen (2001:1300) om friåret.

Aktivitetsstöd lämnas högst fem dagar per kalendervecka. Om programmet inte pågår på heltid ska stödet minskas i motsvarande utsträckning. I fråga om aktivitetsstöd ska hänsyn inte tas till sådan nedsättning av ersättning eller avstängning som beslutats enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring.

Ersättning vid resor m m: Bidrag till resor, övernattnig, dubbelt boende och vissa utredningar får lämnas om det är nödvändigt för att någon ska kunna delta i ett program eller genomgå en utredning inför en anvisning. Kostnader för dagliga resor får ersättas till den del de överstiger 300 kr per månad eller kostnaden för normal dagpendling på orten. Den som inte reser dagligen får ersättas med skäligen kostnad för en resa till och från platsen där han eller hon tar del av ett program eller genomgår utredning och en hem- och återresa per månad. Kostnader för resa med egen bil får ersättas om det är motiverat att resa med bil. Ersättning för övernattnig och dubbelt boende får lämnas med 110 kr per dag, dock högst 2 400 kr per månad, eller den faktiska kostnaden, om tiden på annan ort är kortare än 30 dagar och kostnaden är skäligen. Kostnader för läkarundersökningar, sakkunnigutlåtanden, särskild utrustning och utredning inför en anvisning får ersättas med den faktiska kostnaden.

Särskilt stöd vid resor m m för funktionshindrade: Till funktionshindrade som tar del av utbildning inom ramen för ett arbetsmarknadspolitiskt program, arbetspraktik, datortek eller arbetslivsinriktad rehabilitering får ersättning lämnas för obligatoriska studieresor inom Sverige och kostnader som överstiger 300 kr per månad för dagliga resor mellan bostaden och den plats där programmet bedrivs. Om programmet är helt eller delvis förlagt till en annan ort och personen tillfälligt måste bo på den andra orten lämnas ersättning för resor vid programmet början och slut och vid ett uppehåll som varar längre än tio dagar. Ersättning lämnas också för en hem- och återresa per månad om verksamheten pågår på annan ort i minst 30 dagar. En närståendes resekostnad ersätts om det är nödvändigt för att den funktionshindrade ska kunna resa. Ersättning kan vid behov också lämnas för ledsagare. Elever med funktionshinder i högstadiet och gymnasieskolan, eller motsvarande utbildning, får ersättning för resekostnader om de deltar i vägledning och inte har fyllt 20 år. Ersättning lämnas då även för kost och övernattnig. I samtliga fall ersätts skäligen kostnader som överstiger 50 kr.

6.1.1 Aktivitetsgarantin

Introduktionsdatum: 1 augusti 2000.

Beskrivning: Individuellt anpassade arbetsmarknadspolitiska aktiviteter. Dessa innefattar: organiserade jobbsökaraktiviteter vid arbetsförmedlingen, aktiviteter anordnade i samverkan mellan AMV och andra aktörer samt övriga arbetsmarknadspolitiska insatser som AMV förfogar över. Länsarbetsnämnden ska genom arbetsförmedlingen upprätta en individuell handlingsplan i samråd med deltagaren. Handlingsplanen och vilka aktiviteter som planeras för individen ska omprövas minst en gång per år.

Mål: Minska antalet långtidsarbetslösa, motverka långa inskrivningstider och minska andelen återinskrivningar.²⁹

Målgrupp: Personer som är eller riskerar att bli långtidsinskrivna som arbetsökande vid den offentliga arbetsförmedlingen (d v s ej haft reguljärt arbete under minst två år).

Ersättningstid: En heltidsaktivitet bör erbjudas senast inom 27 månader från arbetslöshetens inträde. Deltagaren är sedan kvar i programmet tills han eller hon: (i) haft ett reguljärt arbete i minst sex månader (lönebidrag, OSA och anställningsstöd, med undantag av särskilt anställningsstöd, räknas här som reguljärt arbete) (ii) påbörjar en utbildning som inte berättigar till aktivitetsstöd eller (iii) själv väljer att lämna programmet. Under tid i reguljärt arbete utgår inget aktivitetsstöd utan avtalsenlig lön.

Ersättning till anordnare av aktivitet: Ekonomiskt stöd får lämnas för merkostnader orsakade av aktiviteten.

6.1.2 Arbetsmarknadsutbildning

Introduktionsdatum: Infördes ursprungligen 1916.

²⁹ Ams (2000b).

Beskrivning: Yrkesinriktad utbildning.³⁰ Länsarbetsnämnden eller andra aktörer upphandlar utbildningen eller utnyttjar platser i det reguljära utbildningsväsendet.

Mål: Underlätta för den enskilde att få eller behålla ett arbete samt motverka att brist på arbetskraft uppstår på arbetsmarknaden.

Villkor: Reguljär utbildning på högskolenivå, eller motsvarande nivå, får anvisas som arbetsmarknadsutbildning om kursen omfattar högst 40 veckor och inte är del av en längre eftergymnasial utbildning. Reguljär utbildning på gymnasienivå får endast utnyttjas som arbetsmarknadsutbildning för långtidsinskrivna invandrare och personer med arbetshandikapp.

6.1.3 Arbetspraktik

Introduktionsdatum: Arbetspraktik är i princip en annan beteckning på den tidigare arbetsplatsintroduktionen (API), vilken infördes den 1 juli 1995.

Beskrivning: Praktik på en arbetsplats.

Villkor: Arbetspraktik får anordnas av den som länsarbetsnämnden ingår överenskommelse med. Vid överenskommelsen ska länsarbetsnämnden särskilt verka för att risken för att reguljära arbetstillfällen trängs undan blir så liten som möjligt. I branscher med säsongarbete måste praktiken avse att omfatta en längre tidsperiod än den normala säsongen.

Innan en person anvisas arbetspraktik ska anordnaren ha åtagit sig att betala ett finansieringsbidrag om 3 000 kr per månad till staten. Om anordnaren är stat, kommun eller landsting och den som anvisats är långtidsinskriven vid arbetsförmedlingen ska bidraget vara 1 000 kr per månad. Länsarbetsnämnden får anvisa arbetspraktik utan överenskommelse om finansieringsbidrag till unga handikappade, arbetshandikappade, invandrare, deltagare i aktivitetsgarantin, handledare i datortek samt vissa studerande som tar del av praktik under ferieuppehåll. Finansieringsbidrag behöver inte heller lämnas då praktiken anordnas

³⁰ Tidigare ingick även utbildning av förberedande karaktär. Sedan den 1 augusti 2000 skiljer man dock på yrkesinriktad och förberedande utbildning.

som en integrerad del av arbetsmarknadsutbildning, i vägledande syfte och pågår i högst åtta veckor, eller av en ideell organisation.

Ersättning till anordnare av aktivitet: Ekonomiskt stöd för merkostnader får lämnas till ideella organisationer samt till statliga anordnare inom skogsvårds-, naturvårds- och kulturmiljövårdsområdena.

6.1.4 Förberedande insatser

Introduktionsdatum: 1 augusti 2000³¹.

Beskrivning: Individuellt anpassade arbetsmarknadspolitiska insatser av vägledande, rehabiliterande eller orienterande karaktär. Insatserna kan bestå av väglednings- eller platsförmedlingsaktiviteter, arbetslivsinriktad rehabilitering, upphandlad utbildning av förberedande eller orienterande karaktär, utbildning i svenska för invandrare (sfi) som finansieras av kommunen, eller datortekstverksamhet i form av utbildning och träning i datateknik i kombination med deltagande i arbetsmarknadsinriktad verksamhet. Deltagare i aktivitetsgarantin, långtidsinskrivna invandrare och arbetshandikappade kan också erbjudas utbildning på grundskole- eller gymnasienivå inom det reguljära utbildningsväsendet.

Målgrupp: Personer med särskilt behov av att förbereda sig för ett annat arbetsmarknadspolitiskt program eller arbete.

Villkor: Utbildning i svenska för invandrare (sfi) får inte användas som förberedande insats för nyanlända invandrare under den tid de deltar i kommunens introduktionsprogram.

Ersättningsstid: Inom ramen för aktivitetsgarantin får utbildning på grundskole- och gymnasienivå motsvara upp till tolv månaders heltidsstudier för personer som är 50 år och äldre, för övriga är den maximala tiden sex månader. För långtidsinskrivna invandrare och arbetshandikappade får tiden i reguljär utbildning dock motsvara en längre tid än sex månader om det finns särskilda skäl, oavsett om de deltar i aktivitetsgarantin eller inte.

³¹ De enskilda insatserna har dock funnits tidigare.

6.1.5 Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning

Introduktionsdatum: 1 januari 2001.

Beskrivning: Insatser som sker i samverkan mellan länsarbetsnämnden och andra aktörer på arbetsmarknaden och som inte kan anordnas inom ramen för övriga program, men inte heller strider mot bestämmelserna om andra program.

Villkor: Länsarbetsnämnden ska ingå en överenskommelse med den som ska samverka om ett projekt. Av överenskommelsen ska följande framgå: projektets syfte, innehåll, omfattning och finansiering, formerna för länsarbetsnämndens medverkan, avtalat projektstöd till den som i samverkan med nämnden anordnar projektet samt hur projektet ska följas upp och utvärderas. Projektet ska vara förenligt med den arbetsmarknadspolitiska verksamhetens huvuduppgifter. Medel som avsätts till projekt får inte användas till försörjning av deltagarna.

Under perioden 1 februari 2002 – 31 december 2004 får projekt i form av friåret bedrivas.

Friåret

Förordning (2001:1300) om friåret

Introduktionsdatum: Friåret drivs på försök i följande kommuner: Botkyrka, Gällivare, Göteborg, Hultsfred, Hällefors, Katrineholm, Landskrona, Lund, Piteå, Strömsund, Västerås och Åmål. Försöket pågår från den 1 februari 2002 till den 31 december 2004.

Beskrivning: En arbetstagare får ledigt från sin anställning för personlig utveckling eller kompetensutveckling och istället anställs en arbetslös person hos arbetsgivaren.

Villkor: Länsarbetsnämnden får anvisa personer i mån av tillgång på medel. Den som vill vara ledig får anvisas om: (i) det finns en överenskommelse mellan arbetstagaren och arbetsgivaren om ledigheten, (ii) arbetstagaren har varit anställd hos arbetsgivaren de senaste två åren och har sin huvudsakliga arbetsplats i någon av försökskommunerna, och (iii) arbetsgivaren i samråd med

länsarbetsnämnden anställer en arbetslös person som är inskriven vid arbetsförmedlingen som vikarie. Den som anställs ska anställas med minst samma sysselsättningsgrad som den friårsledige.

Om någon annan gör anspråk på företrädesrätt till anställningen enligt lagen om anställningsskydd får anvisningen inte göras. Anvisningen ska återkallas om den ledige efter överenskommelse med arbetsgivaren återupptar arbetet eller tar anställning hos en annan arbetsgivare.

Ersättningstid: Minst tre månader och längst tolv månader.

Ersättning: Till friårslediga som vid arbetslöshet skulle ha varit berättigade till inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning lämnas aktivitetsstöd med 85 procent av det belopp som skulle ha lämnats som arbetslöshetsersättning, dock lägst 320 kr per dag. Till övriga friårslediga lämnas aktivitetsstöd med 320 kr per dag.

6.1.6 Stöd till start av näringsverksamhet

Introduktionsdatum: 1 juli 1984.

Beskrivning: Stöd till en företagares försörjning under inledningskedet av näringsverksamheten.

Målgrupp: Personer som är eller riskerar att bli arbetslösa och bedöms ha goda förutsättningar att driva näringsverksamheten med tillfredsställande lönsamhet och som genom verksamheten kan få varaktig sysselsättning. Personer bosatta inom ett sådant stödområde A eller B som avses i 2 § i förordningen (1999:1382) om stödområden för vissa regionala företagsstöd får beviljas stöd utan att de är eller riskerar att bli arbetslösa.

Villkor: Stödet får inte snedvrida konkurrensförutsättningarna för annan verksamhet.³²

³² Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Ersättningstid: Vid bedömning av förlängd ersättningstid (d v s längre tid än sex månader) bör särskild hänsyn tas till om näringsverksamheten bedrivs i glesbygd eller av kvinnor eller invandrare.³³

6.1.7 Ungdomsinsatser

Beskrivning: Individuellt anpassade arbetsmarknadspolitiska aktiviteter hos en kommun. Insatserna består av kommunala ungdomsprogram och ungdomsgarantin. Länsarbetsnämnden ska ta initiativ till överenskommelser där kommuner åtar sig att anordna ungdomsinsatser.

Mål: Motverka att långtidsarbetslöshet uppkommer eller består bland ungdomar.³⁴

Gemensamma villkor: I avtalen ska det regleras hur deltagarna ska hålla kontakt med arbetsförmedlingen under verksamhetens gång.³⁵

Kommunala ungdomsprogram

Introduktionsdatum: 1 oktober 1995.

Beskrivning: Praktik eller annan verksamhet på heltid.

Målgrupp: Arbetslösa ungdomar som inte fyllt 20 år och som inte genomgår gymnasieskola eller liknande utbildning.

Ersättningstid: Fram till dess ungdomarna fyller 20 år.

Ersättning: Till deltagare som inte fullföljt utbildning i gymnasieskolan ska kommunen betala ut ersättning med 1 360 kr per månad. För övriga deltagare beslutar kommunen om beloppet. Kommunen har rätt till ersättning från staten för verksamheten.

Ungdomsgarantin

Introduktionsdatum: 1 januari 1998.

³³ Ams allmänna råd om tillämpningen av förordningen om arbetsmarknadspolitiska program.

³⁴ Ams föreskrifter om tillämpningen av förordningen om arbetsmarknadspolitiska program.

³⁵ ibid.

Beskrivning: Aktiverande och utvecklande insats på heltid. Kommunens skyldighet inträder om något arbete, reguljär utbildning eller lämpligt arbetsmarknadspolitiskt program inte kunnat erbjudas inom 90 dagar från anmälan som arbetssökande hos arbetsförmedlingen.

Målgrupp: Arbetslösa ungdomar mellan 20 och 25 år som står till arbetsmarknadens förfogande.

Ersättningstid: Utvecklingsinsatsen ska erbjudas inom tio dagar från det att kommunens skyldighet inträtt och får pågå i högst tolv månader. En ny utvecklingsinsats får erbjudas först efter att deltagaren under tre månader efter avslutad insats prövat sina möjligheter att få arbete eller påbörja en reguljär utbildning.

Ersättning: Den som är kvalificerad till arbetslöshetsersättning har rätt till aktivitetsstöd. Ungdomar som är berättigade till socialbidrag ska ersättas av kommunen med ett belopp motsvarande socialbidraget. Övriga deltagare ska ersättas av kommunen med 3 160 kr per månad. De två ersättningarna från kommunen betecknas utvecklingsersättning. För den sistnämnda ersättningen ersätts kommunen av staten. Kommunen ersätts även för kostnader för aktivering av ungdomarna.

6.2 Anställningsstöd

Lag (1999:591) om kreditering av anställningsstöd på skattekonto

Förordning (1996:1100) om aktivitetsstöd

Förordning (1997:1275) om anställningsstöd

Förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program

Gemensamma regler för samtliga anställningsstöd

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till arbetsgivare för anställning av arbetslösa. Finns i form av allmänt, förstärkt och särskilt anställningsstöd samt i kombination med vård- och omsorgsutbildning.

Mål: Stimulera anställningar av personer som har svårigheter att få ett reguljärt arbete.

Villkor: Länsarbetsnämnden anvisar sökande. Innan anvisning sker ska nämnden samråda med arbetstagarparten på den aktuella arbetsplatsen.

Anställningsstöd får endast lämnas om lön och andra anställningsförmåner följer kollektivavtal eller är likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal inom branschen. Anställningsstöd får inte lämnas om uppsägningar på grund av arbetsbrist skett på den aktuella driftsenheten under de senaste nio månaderna. Anställningsstöd får inte heller lämnas till arbetsgivare som får annat bidrag för samma insats.

Anställningsformen kan vara såväl tillsvidareanställning som provanställning och annan tidsbegränsad anställning. Undantag finns för allmänt och förstärkt anställningsstöd samt anställningsstöd som kombineras med vård- och omsorgsutbildning (se respektive stöd). I branscher med säsongarbete får anställningsstöd endast lämnas vid tillsvidareanställning eller vid anställning som varar längre än den normala säsongen. Den som anställts med anställningsstöd får inte permitteras av annan anledning än att arbetet inte kan bedrivas på grund av väderleksförhållanden eller liknande orsaker.

Bidragsgrundande lönekostnad är kontant bruttolön inklusive sjuklön och semesterlön samt sociala avgifter. Endast lönekostnader för normal veckoarbets-tid läggs till grund för bidrag. Stödet tillgodoförs arbetsgivaren genom månadsvis kreditering av arbetsgivarens skattekonto.

6.2.1 Allmänt anställningsstöd

Introduktionsdatum: 1 januari 1998.

Målgrupp: Personer, 20 år och äldre, som är långtidsarbetslösa³⁶ och som minst tolv månader omedelbart före anvisningen har varit anmälda som arbetssökande vid den offentliga arbetsförmedlingen. Stödet får även lämnas vid anställning av personer som inte uppfyller dessa krav på grund av deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program, en kortare tillfällig anställning, gymnasial vux-

³⁶ Med långtidsarbetslöshet avses en oavbruten arbetslöshetstid om mer än sex månader för personer som är 25 år eller äldre. För personer under 25 år är motsvarande tid 100 dagar.

enutbildning³⁷, sjukdom, föräldraledighet eller liknande orsak, under förutsättning att avbrottet i arbetslösheten eller inskrivningstiden inte stärkt deras ställning på arbetsmarknaden.

Villkor: För tidsbegränsad anställning hos offentlig arbetsgivare lämnas stöd endast om det finns skäl att anta att den arbetssökande kommer att få fortsatt anställning efter stödperioden. Undantag gäller för kulturarbeten, skogliga arbeten, miljö-, natur-, byggnads- och fornvård.

Ersättningstid: Sex månader. I verksamhet som innebär offentliga investeringar eller investeringar av samhällsnyttig karaktär kan tiden förlängas till högst tolv månader om det finns synnerliga skäl.

Ersättning: 50 procent av lönekostnaden, dock högst 350 kronor per dag.

6.2.2 Anställningsstöd som kombineras med vård- och omsorgsutbildning

Introduktionsdatum: 1 juni 2002. Försöksverksamhet fram till den 31 maj 2004.

Målgrupp: Personer, 25 år och äldre, som är arbetslösa på heltid och som under anställningen beviljas tjänstledigt för att genomgå en arbetsmarknadsutbildning inom vård och omsorg motsvarande längst nio månaders heltidsstudier.

Villkor: Lämnas för anställningar hos arbetsgivare med anknytning till landsting, kommuner och av landsting och kommuner anlitade entreprenörer inom hälso- och sjukvård och kommunernas äldre- och handikappsomsorg. Anställningsstöd som kombineras med vård- och omsorgsutbildning får endast lämnas för tillsvidareanställning på heltid.

Ersättningstid: Längst under en tid som motsvarar nio månaders heltidsarbete. Under tiden i arbetsmarknadsutbildning får deltagaren aktivitetsstöd (se *avsnitt 6.1.1*).

Ersättning: 55 procent av lönekostnaden, dock högst 535 kr per dag.

³⁷ Gäller sådana studier som avses i förordning (1998:276) om statligt stöd till särskilda satsningar på utbildning av vuxna.

6.2.3 Förstärkt anställningsstöd

Introduktionsdatum: 1 oktober 1999.

Målgrupp: Personer, 20 år och äldre, som tillhör någon av följande grupper: (i) Arbetstagaren har sedan 24 månader antingen varit arbetslös eller tagit del av ett arbetsmarknadspolitiskt program och omedelbart före anvisningen under samma tid varit anmäld som arbetssökande vid den offentliga arbetsförmedlingen. (ii) Arbetstagaren har sedan 48 månader antingen varit arbetslös eller tagit del av ett arbetsmarknadspolitiskt program och omedelbart före anvisningen under samma tid varit anmäld som arbetssökande vid arbetsförmedlingen. (iii) Arbetstagaren har ett arbetshandikapp och lämnar antingen en anställning hos Samhall eller ett skyddat arbete hos en offentlig arbetsgivare.

Anvisningar får även göras av personer som inte uppfyller kraven under (i) eller (ii) på grund av en kortare tillfällig anställning, gymnasial vuxenutbildning³⁸, sjukdom, föräldraledighet eller liknande orsak, under förutsättning att anställningen eller avbrottet i inskrivningstiden inte stärkt deras ställning på arbetsmarknaden.

Villkor: För tidsbegränsad anställning hos offentlig arbetsgivare lämnas stöd endast om det finns skäl att anta att den arbetssökande kommer att få fortsatt anställning efter stödperioden. Undantag gäller för kulturarbeten, skogliga arbeten, miljö-, natur-, byggnads- och fornvård.

Ersättningstid och ersättning: Grupp (i) och (iii): Sex månader med 75 procent av lönekostnaden, dock högst 525 kr per dag, därefter 18 månader med 25 procent av lönekostnaden, dock högst 175 kr per dag. Grupp (ii): Tolv månader med 75 procent av lönekostnaden, dock högst 525 kr per dag, därefter tolv månader med 50 procent av lönekostnaden, dock högst 350 kr per dag.

6.2.4 Särskilt anställningsstöd

Introduktionsdatum: 1 augusti 2000.

³⁸ Gäller sådana studier som avses i förordning (1998:276) om statligt stöd till särskilda satsningar på utbildning av vuxna.

Målgrupp: Personer, 57 år och äldre, som sedan 24 månader antingen har varit arbetslösa eller tagit del av ett arbetsmarknadspolitiskt program och omedelbart före anvisningen under samma tid varit anmälda som arbetssökande vid den offentliga arbetsförmedlingen *samt* tagit del av aktivitetsgarantin under minst tre månader.

Ersättningstid: 24 månader.

Ersättning: 75 procent av lönekostnaden, dock högst 525 kronor per dag.

6.3 Övriga stöd

6.3.1 Flyttningsbidrag

Förordning (1999:594) om flyttningsbidrag

Beskrivning: Bidrag till flyttning eller pendling som sker av arbetsmarknadspolitiska skäl för den som inte kan få arbete i eller nära hemorten. Flyttningsbidraget består av tre olika bidrag: respenning, starthjälp och pendlingsstöd.

Gemensamma villkor: Flyttningsbidrag får lämnas till personer som har fyllt 25 år och om det finns särskilda skäl även till personer som har fyllt 20 år eller genomgått treårig gymnasieskola. Bidrag får inte lämnas om anställningen på den nya orten kan ses som en flyttning mellan arbetsplatser inom samma företag. Flyttningsbidraget får endast användas för anställningar i Sverige eller för besök på ort i Sverige för att söka anställning³⁹.

Respenning

Målgrupp: Personer som är eller riskerar att bli arbetslösa och söker arbete genom den offentliga arbetsförmedlingen och som inte bedöms kunna få arbete i eller nära hemorten. Bidrag får även lämnas till den som har en kvalificerad yrkesutbildning och fått anställning vid ett stödberättigat företag inom ett sådant stödområde som avses i förordningen (1999:1383) om stödområden för vissa regionala företagsstöd, om arbetskraft med sådan utbildning inte finns att få tag i på orten. Detsamma gäller den som bor inom ett sådant stödområde och har fått stadigvarande anställning på annan ort, om flyttningen förbättrar möjlighe-

³⁹ Ams (2002c), Ams (2003d) och Ams (2003e).

terna för någon annan arbetssökande som har svårt att byta bostadsort att få arbete inom stödområdet.

Villkor: Ansökan om bidrag ska göras före resan eller flyttningen. En ansökan som har gjorts senare får bifallas endast om det finns synnerliga skäl.

Ersättning: Respenning kan lämnas för resa, logi och transport av bohag. Ersättning för resa och logi får lämnas för besök i annan ort, om besöket bedöms nödvändigt för att anställningen ska komma till stånd, samt för den som tillträder en anställning på annan ort. Ersättning för transport av bohag får lämnas till den som har fått en anställning som beräknas vara minst sex månader på annan ort, om bidragstagaren fått bostad där. Kostnader för resa och logi ersätts om de överstiger 50 kr. Kostnader för billigaste färd sätt ersätts. Resa med flyg eller egen bil kan ersättas om det är motiverat med hänsyn till tidsvinsten eller av andra särskilda skäl.

Starthjälp

Målgrupp: Personer som är arbetslösa och söker arbete genom den offentliga arbetsförmedlingen och som inte bedöms kunna få arbete i eller nära hemorten, men som fått anställning i en ort dit det inte är möjligt att pendla dagligen.

Villkor: Bidrag lämnas inte om arbetsgivaren betalar traktamente på grund av den nya anställningen eller om arbetstagaren får pendlingsstöd för veckopendling. Bidrag lämnas inte heller om anställningen beräknas vara kortare tid än sex månader eller om anställningen är den första efter avslutad utbildning, annan än arbetsmarknadsutbildning, viss gymnasial vuxenutbildning⁴⁰ eller motsvarande. Ansökan om bidrag ska göras innan anställningen tillträds. En ansökan som har gjorts senare får bifallas endast om det finns synnerliga skäl.

Ersättning: 11 000 kr som betalas ut i samband med att anställningen tillträds. Bidrag får endast lämnas en gång under en tvåårsperiod. Om en arbetstagare vållar att anställningen upphör inom sex månader och därför återgår i arbetslöshet ska starthjälpen avseende den återstående perioden betalas tillbaka. Det-

⁴⁰ Gäller sådan utbildning som avses i förordning (1998:276) om statligt stöd till särskilda satsningar på utbildning av vuxna.

samma gäller om arbetstagaren beviljas obetald ledighet som inte beror på sjukdom eller liknande orsak.

Pendlingsstöd

Beskrivning: Finns i form av dagpendlings- och veckopendlingsstöd.

Målgrupp: Personer som är arbetslösa och söker arbete genom den offentliga arbetsförmedlingen och som inte bedöms kunna få arbete i eller nära hemorten, men som fått anställning i en ort som ligger på ett sådant avstånd att resekostnaden överstiger kostnaden för en resa inom normalt pendlingsavstånd från hemorten.

Därutöver gäller att veckopendlingsstöd endast får lämnas till den som bor i en ort där arbetslösheten i yrket är stor, och som har fått arbete i en region där det finns brist på arbetskraft i yrket.

Villkor: Bidrag lämnas inte om arbetsgivaren betalar traktamente på grund av den nya anställningen eller om anställningen är den första efter avslutad utbildning, annan än arbetsmarknadsutbildning, viss gymnasial vuxenutbildning⁴¹ eller motsvarande. Bidrag lämnas inte heller om anställningen beräknas vara kortare tid än sex månader i fråga om dagpendling, eller tre månader i fråga om veckopendling. Ansökan om bidrag ska göras innan anställningen tillträds. En ansökan som har gjorts senare får bifallas endast om det finns synnerliga skäl

Ersättning: Stöd för dagpendling lämnas för de resekostnader som överstiger kostnader för normalt pendlingsavstånd, dock högst 1 200 kr i månaden under sex månader. Bidraget får endast lämnas en gång under en tvåårsperiod.

Stöd för veckopendling lämnas för skäligena kostnader för en resa tur och retur mellan hem- och arbetsorten varannan arbetad vecka. Bidraget får lämnas under sammanlagt högst sex månader under en tvåårsperiod.

6.3.2 Interpraktikstipendier

Förordning (1997:581) om interpraktikstipendier

⁴¹ Gäller sådan utbildning som avses i förordning (1998:276) om statligt stöd till särskilda satsningar på utbildning av vuxna.

Introduktionsdatum: Ersatte Europastipendier den 1 oktober 1997.

Beskrivning: Stipendier till arbetslösa ungdomar för praktik på arbetsplatser utanför Sverige.

Målgrupp: Ungdomar mellan 20 och 30 år som är eller riskerar att bli långtidsarbetslösa. Personer som saknar grundläggande utbildning och har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden ska särskilt beaktas. Stipendier kan även beviljas ungdomar som omfattas av ungdomsgarantin.

Villkor: Stipendier söks hos Internationella programkontoret för utbildningsområdet efter rekommendation av länsarbetsnämnden. Stipendier får inte lämnas för praktik i enskilt hem.

Ersättningstid: Högst sex månader.

Ersättning: Stipendiet ger ersättning för resa, uppehälle och försäkring, dock högst 11 000 kr i genomsnitt per kalendermånad.

6.3.3 Stöd till utbildning av anställda

Förordning (2001:626) om stöd till utbildning av anställda

Introduktionsdatum: Ersatte den 1 september 2001 ”Bidrag till utbildning i företag”.

Beskrivning: Stöd till arbetsgivare som bekostar utbildning av anställda och som under utbildningstiden anställer en person som är eller riskerar att bli långtidsinskriven vid arbetsförmedlingen som ersättare. Även om ingen ersättare anställs får stöd lämnas om utbildningen genomförs för att stärka de anställdas möjligheter att i samband med permitteringar eller uppsägningar behålla en anställning eller få ett nytt arbete. Utbildningen kan även gälla den som är delägare och personligt verksam i ett litet eller medelstort företag.

Villkor: Utbildningen ska vara arbetsmarknadspolitiskt motiverad och följa en plan som arbetsgivaren upprättat och som godkänts av länsarbetsnämnden. Lön

och andra anställningsvillkor för deltagare i ska vara avtalsenliga och får inte försämrats under utbildningstiden.

Stöd får inte lämnas för utbildningar som arbetsgivaren enligt lag eller avtal är skyldig att bekosta eller till arbetsgivare inom Samhallkoncernen. Stöd får lämnas i mån av tillgång på medel.

Ersättning: De kostnader som får ersättas är: (i) lönekostnader för lärare, (ii) resekostnader för lärare och deltagare, (iii) andra löpande kostnader såsom material och utrustning, (iv) kostnader för rådgivning och vägledning i samband med utbildningen och (v) lönekostnader för deltagare, dock högst det sammanlagda beloppet av de kostnader som avses i punkterna (i)-(iv) och endast för de timmar då utbildningen är skild från den ordinarie verksamheten.

Vid utbildning som inte är företagsspecifik får stöd lämnas med 50 procent av de ersättningsberättigade kostnaderna och vid företagsspecifik utbildning med 25 procent. Det maximala stödbeloppet för bägge utbildningstyperna är 55 200 kr per anställd under en tvåårsperiod. Om arbetsgivaren får annat offentligt stöd eller ersättning med EU-medel för samma utbildningsinsats ska stödet minska så att det sammanlagda stödbeloppet inte överstiger ovan nämnda procentsatser. Om detta stöd och annat offentligt stöd överstiger 1 miljon euro (ca 9 miljoner kr) för ett utbildningsprojekt hos en arbetsgivare krävs godkännande av Europeiska gemenskapernas kommission. Ett sådant ärende ska överlämnas till regeringen.

7 Särskilda program och stöd för arbetshandikappade

Under utgiftsområde 13, Arbetsmarknad, i statsbudgeten återfinns anslaget 22:4 Särskilda insatser för arbetshandikappade. Syftet med de program och stöd som finansieras av anslaget är att ge arbetssökande med arbetshandikapp samma möjligheter att delta i arbetslivet som personer utan arbetshandikapp. Nedan återfinns även Samhall som har ett eget anslag i statsbudgeten, anslag 22:9 Bidrag till Samhall AB. Anslaget år 2002 för särskilda insatser för arbets-

handikappade uppgår till 6,4 miljarder kr⁴² och anslaget för Samhall uppgår till 4,3 miljarder kr⁴³. I detta avsnitt beskrivs reglerna för de arbetsmarknadspolitiska program och stöd som riktas till arbetshandikappade vid utgången av år 2002. Viktiga förändringar som skett under året redovisas i *avsnitt 9*.

7.1 Särskilda insatser för personer med arbetshandikapp

Förordning (2000:630) om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp

Gemensamma regler för samtliga insatser

Mål: Kompensera den nedsättning i arbetsförmågan som finns hos personer med arbetshandikapp och stärka deras möjligheter att få eller behålla ett arbete.

Målgrupp: Personer med arbetshandikapp som fyllt 20 år och som uppfyller de särskilda villkor som finns för respektive insats. (Som arbetshandikappad räknas här den som på grund av ett funktionshinder har nedsatt arbetsförmåga.) Unga handikappade och personer som tar del av skolans praktiska arbetslivsorientering kan få ta del av en insats innan de fyller 20 år.

Villkor: En insats får endast göras om den framstår som lämplig både för den enskilde och ur ett övergripande arbetsmarknadspolitiskt perspektiv. Innan en insats görs ska länsarbetsnämnden ge berörd arbetstagarorganisation möjlighet att yttra sig. Detta gäller dock inte vid särskilt stöd vid start av näringsverksamhet eller stöd som lämnas till företagare eller fria yrkesutövare.

Den som vill ta del av stöd ska samråda med länsarbetsnämnden innan han eller hon vidtar den åtgärd som innebär en kostnad. I annat fall lämnas stöd endast vid synnerliga skäl.

7.1.1 Lönebidrag

Introduktionsdatum: Infördes ursprungligen 1980.

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till arbetsgivare vid nyanställning av en person med arbetshandikapp. Stöd får även lämnas när en anställd återgår till arbetet

⁴² Regleringsbrev för AMV budgetåret 2002.

⁴³ Budgetpropositionen för 2002.

efter att ha haft helt sjukbidrag, när en arbetstagare som tidigare haft anställning med lönebidrag får sin arbetsförmåga försämrad inom tre år från det att lönebidrag senast lämnades och när en arbetstagare övergår från skyddat arbete hos en offentlig arbetsgivare till en annan anställning hos arbetsgivaren.

Målgrupp: Arbetshandikappade som inte bedöms kunna få eller behålla ett arbete om inte stödet lämnas och vars behov inte kan tillgodoses genom andra insatser än lönebidrag eller skyddat arbete.

Villkor: Länsarbetsnämnden anvisar arbetstagare. En anvisning får endast göras om arbetsuppgifter och arbetsförhållanden bedöms lämpliga och om lön och andra anställningsförmåner följer kollektivavtal eller är likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal inom branschen.

Länsarbetsnämnden ska verka för att arbetstagaren övergår till en anställning utan lönebidrag. För att underlätta övergången ska en individuell handlingsplan upprättas i samband med anvisningen.

Lönebidrag får kombineras med stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen, särskilda insatser för syn- och hörselskadade enligt första punkten⁴⁴ och med särskild stödperson för introduktion och uppföljning under uppföljningsperioden. Om det är fråga om en person med gravt arbetshandikapp får lönebidraget även kombineras med särskilda insatser för syn- och hörselskadade enligt andra punkten och med stöd till personligt biträde.

Ersättningstid: Längst fyra år. Stödet får endast förlängas utöver det fjärde året om det efter särskild prövning bedömts motiverat med hänsyn till arbetstagarens arbetsförmåga. En sådan förlängning ska omprövas regelbundet. Ett första beslut om lönebidrag får omfatta högst ett år⁴⁵.

Ersättning: Lönebidragets storlek fastställs med hänsyn till graden av nedsättning i arbetstagarens arbetsförmåga, dock till högst 80 procent av den bidragsgrundande lönekostnaden. Vid anställning i en allmännyttig organisation får

⁴⁴ Se avsnitt 7.1.7.

⁴⁵ Ams föreskrifter om tillämpningen av förordningen om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.

bidrag lämnas med upp till 90 procent av lönekostnaden om arbetet uppfyller vissa krav ifråga om utveckling, rehabilitering och arbetsmiljö. Bidrag får lämnas med hela den bidragsgrundande lönekostnaden om arbetstagaren är berättigad till insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, har mer än ett svårare funktionshinder, eller på grund av långvarig och svår psykisk sjukdom inte tidigare har haft kontakt med arbetslivet eller varit borta från det under en längre tid.

Bidragsgrundande lönekostnad är kontant bruttolön inklusive sjuklön och semesterlön samt sociala avgifter och premier för avtalsenliga försäkringar. Endast lönekostnader för normal veckoarbetstid läggs till grund för bidrag. Månadslön över 13 700 kr är inte bidragsgrundande.

7.1.2 Skyddat arbete

Beskrivning: Finns i två former: skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare och skyddat arbete hos Samhall.

Målgrupp: Arbetshandikappade vars arbetsförmåga är så nedsatt att de inte kan få annat arbete och vars behov inte kan tillgodoses genom andra insatser.

Gemensamma villkor: En anvisning får endast göras om arbetsuppgifter och arbetsförhållanden bedöms lämpliga och om lön och andra anställningsförmåner följer kollektivavtal eller är likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal inom branschen. Länsarbetsnämnden ska regelbundet pröva om den som har skyddat arbete kan övergå till en annan anställning.

Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare

Introduktionsdatum: 1 juli 1985.

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till offentlig arbetsgivare som anordnar skyddat arbete för en person med arbetshandikapp.

Målgrupp: Arbetslösa som har socialmedicinska arbetshandikapp, arbetslösa som är berättigade till insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade och arbetslösa som på grund av långvarig och svår psykisk sjukdom inte tidigare haft kontakt med arbetslivet eller varit borta från det en längre tid.

Villkor: Länsarbetsnämnden anvisar arbetstagare. En anvisning får inte göras om arbetet bedrivs inom konkurrensutsatt verksamhet eller sektor.

Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare får kombineras med stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen och särskilda insatser för syn- och hörselskadade enligt första punkten⁴⁶.

Ersättningstid: Ett första beslut om bidrag får omfatta högst ett år.⁴⁷

Ersättning: Stödets storlek fastställs med hänsyn till graden av nedsättning i arbetstagarens arbetsförmåga och kan lämnas med upp till hela lönekostnaden. Bidragsgrundande lönekostnad är kontant bruttolön inklusive sjuklön och semesterlön samt sociala avgifter och premier för avtalsenliga försäkringar. Endast lönekostnader för normal veckoarbetstid läggs till grund för bidrag. Månadslön över 13 700 kr är inte bidragsgrundande.

Skyddat arbete hos Samhall⁴⁸

Introduktionsdatum: Samhall bildades 1980.

Beskrivning: Samhall är ett statligt bolag som har till uppgift att erbjuda meningsfullt och utvecklande arbete åt arbetshandikappade där behoven finns. Bolaget bedriver affärsmässig verksamhet inom industriell verksamhet samt service- och tjänstesektor.

Mål: Samhall ska under år 2002 uppnå ett sysselsättningsmål för arbetshandikappade anställda om minst 28,5 miljoner arbetstimmar. Rekryteringen av arbetshandikappade ska till minst 40 procent ske från de prioriterade grupperna: intellektuellt arbetshandikappade, psykiskt sjuka och flerhandikappade, enligt de definitioner som Ams och Samhall har enats om. Minst 5 procent brutto av de anställda med arbetshandikapp ska under året övergå till arbete på den regul-

⁴⁶ Se avsnitt 7.1.7.

⁴⁷ Ams föreskrifter om tillämpningen av förordningen om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.

⁴⁸ Utöver ovan nämnda förordning baseras avsnittet på Ams (2003f), budgetpropositionen för år 2002 och Avtal mellan staten och Samhall för året 2002.

jära arbetsmarknaden. Samhall ska verka för att andelen kvinnor som lämnar bolaget ska öka.

Verksamheten ska bedrivas med affärsmässig effektivitet och ett högt resursutnyttjande. Bolaget ska löpande söka nya affärsmöjligheter för att säkerställa ökad omsättning och förädlingsvärdets tillväxt.

Villkor: Länsarbetsnämnden anvisar arbetstagare. Arbetet ska så långt som möjligt vara utformat så att det tillvaratar och utvecklar den anställdes kunskaper, färdigheter, erfarenheter och intressen för att stärka möjligheterna att på sikt få ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Skyddat arbete hos Samhall får inte kombineras med någon annan insats.

Ersättningstid: Tillsvidareanställning av arbetshandikappade upp till allmän pensionsålder eller till dess att övergång till reguljärt arbete sker.

Ersättning: Staten ger ersättning för de merkostnader Samhall har jämfört med andra företag, t ex för den anpassade arbetstakten, att verksamheten finns i hela landet och anställningstryggheten för de arbetshandikappade.

7.1.3 Stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till en arbetsgivare eller annan som har en kostnad för köp, hyra eller reparation av arbetshjälpmedel eller andra anordningar som en arbetshandikappad behöver som anställd, företagare, fri yrkesutövare eller för att kunna ta del av ett arbetsmarknadspolitiskt program, arbetslivsriktad rehabilitering eller skolans praktiska arbetslivsorientering. Stöd får även lämnas till expertundersökningar för att klarlägga behovet av hjälpmedel.

Villkor: Stöd till hjälpmedel för en anställd lämnas endast för behov som framkommer under de första tolv månaderna. Stöd får inte lämnas till hjälpmedel som normalt behövs i verksamheten, som kan ersättas genom annat statligt stöd eller som enligt bestämmelser ska utföras utan stöd.

Stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen får kombineras med stöd till personligt biträde, särskilda insatser för syn- och hörselskadade enligt första punkten⁴⁹, särskild stödperson för introduktion och uppföljning, särskilt stöd vid start av näringsverksamhet, lönebidrag och skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare.

Ersättning: Högst 50 000 kr vardera till arbetsgivaren och den arbetshandikappade. Om stödet gäller datorbaserade hjälpmedel eller om det finns synnerliga skäl kan ett högre belopp lämnas. Stödet ska betalas tillbaka om hjälpmedlet inte används för avsett ändamål, om det inte finns särskilda skäl.

7.1.4 Stöd till personligt biträde

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till en arbetsgivare eller annan för personligt biträde åt en arbetshandikappad som behöver ett biträde som anställd, företagare, fri yrkesutövare eller för att kunna ta del av ett arbetsmarknadspolitiskt program, arbetslivsinriktad rehabilitering eller skolans praktiska arbetslivsorientering.

Villkor: Stöd till personligt biträde får kombineras med stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen, särskilt stöd vid start av näringsverksamhet och, om det är fråga om personer med gravt arbetshandikapp, med lönebidrag.

Ersättningstid: Beslut om personligt biträde ska omprövas regelbundet. En beslutsperiod får omfatta högst två år.⁵⁰

Ersättning: Högst 50 000 kr per år till arbetsgivaren eller den som har kostnaden för biträdet. Till företagare med arbetshandikapp som medför stora kommunikationssvårigheter får stöd lämnas med upp till 100 000 kr per år.

7.1.5 Särskild stödperson för introduktion och uppföljning (SIUS)

Beskrivning: Länsarbetsnämnden utser en särskild stödperson åt en person med arbetshandikapp som behöver extra stöd och träning i inledningsskedet av en anställning eller under arbetspraktik som föregår en anställning. Stödpersonerna kallas SIUS-konsulenter och är anställda vid AMV.

⁴⁹ Se avsnitt 7.1.7.

⁵⁰ Ams administrativa föreskrifter om handläggningen av ärenden om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.

Villkor: SIUS får kombineras med särskilda insatser för syn- och hörselskadade, stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen och, under uppföljning, med lönebidrag.

Ersättnings tid: Högst sex månader under introduktion samt under uppföljningen av anställningen. Uppföljningsstöd får lämnas under högst ett år från anställningens början⁵¹.

7.1.6 Särskilda insatser för syn- och hörselskadade

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till: (1) tal- och punktskriftslitteratur som synskadade behöver för att kunna ta del av arbetsmarknadsutbildning eller annan utbildning inom ramen för ett arbetsmarknadspolitiskt program, och (2) utbildning av personligt biträde i teckenspråk för döva, utbildning av personligt biträde eller tolk för dövblinda eller inläsning på ljudmedier av facklitteratur till en synskadad som tar del av utbildning inom ett företag.

Villkor: Stödet avser inte insatser som landstinget ska svara för.

Stöd enligt första punkten får kombineras med stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen, särskild stödperson för introduktion och uppföljning, särskilt stöd vid start av näringsverksamhet, lönebidrag och skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare. Stöd enligt andra punkten får kombineras med särskilt stöd vid start av näringsverksamhet och, om det är fråga om en person med gravt arbetshandikapp, med lönebidrag.

Ersättning: Vid utgifter enligt första punkten ersätts samtliga kostnader. Vid utgifter enligt andra punkten ges ersättning med högst 50 000 kr per år.

7.1.7 Särskilt stöd vid start av näringsverksamhet

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till arbetslösa med arbetshandikapp som har kostnader för att skaffa utrustning eller andra kostnader när de startar näringsverksamhet.

⁵¹ ibid.

Villkor: Näringsverksamheten måste förväntas ge ett väsentligt tillskott till försörjningen.

Särskilt stöd vid start av näringsverksamhet får kombineras med särskilda insatser för syn- och hörselskadade enligt första punkten⁵², stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen och stöd till personligt biträde. Stödet får även kombineras med stöd till start av näringsverksamhet.

Ersättning: Högst 60 000 kr per person. Stödet ska betalas tillbaka om näringsverksamheten läggs ned eller säljs inom tre år från det att stödet lämnades, om det inte finns särskilda skäl.

7.2 Övriga program riktade till arbetshandikappade

7.2.1 Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning

Förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program

Introduktionsdatum: 1 januari 2001.

Beskrivning: Insatser som sker i samverkan mellan länsarbetsnämnden och andra aktörer på arbetsmarknaden och som inte kan anordnas inom ramen för övriga program, men inte heller strider mot bestämmelserna om andra program. Verksamheten ska i första hand öka möjligheterna för personer med svårare funktionshinder att få arbete⁵³.

Villkor: Länsarbetsnämnden ska ingå en överenskommelse med den som ska samverka om ett projekt. Av överenskommelsen ska följande framgå: projektets syfte, innehåll, omfattning och finansiering, formerna för länsarbetsnämndens medverkan, avtalat projektstöd till den som i samverkan med nämnden anordnar projektet samt hur projektet ska följas upp och utvärderas. Projektet ska vara förenligt med den arbetsmarknadspolitiska verksamhetens huvuduppgifter. Medel som avsätts till projekt får inte användas till försörjning av deltagarna.

⁵² Se avsnitt 7.1.7.

⁵³ Regleringsbrev för AMV budgetåret 2002.

8 Europeiska socialfonden⁵⁴

Genom medlemskap i EU får Sverige möjlighet att delta i olika gemensamma europeiska utvecklingsprogram, bland annat genom Europeiska socialfonden. Socialfonden är en av EU:s fyra strukturfonder (regional-, social-, jordbruks- och fiskefonden). Strukturfonderna syftar till att förstärka den ekonomiska och sociala sammanhörigheten mellan medlemsländerna och minska de regionala obalanserna. Socialfonden ska särskilt stödja åtgärder för att förebygga och bekämpa arbetslöshet samt för att utveckla de mänskliga resurserna och den sociala integreringen på arbetsmarknaden⁵⁵.

Strukturfonderna utgör ungefär en tredjedel av EU:s budget och används för att finansiera olika så kallade målprogram och gemenskapsinitiativ. Målprogrammen kan vara knutna till geografiskt avgränsade områden eller avse hela länder. Gemenskapsinitiativen kompletterar målprogrammen och berör sociala och ekonomiska frågor som är gemensamma för flera europeiska regioner. Under perioden 2000–06 är strukturfonderna i huvudsak fördelade på tre mål och fyra gemenskapsinitiativ.

För varje målprogram och gemenskapsinitiativ finns en organisation för genomförandet. Denna består i normalfallet av en förvaltningsmyndighet, vilken har det övergripande ansvaret för förvaltningen och genomförandet, en utbetalningsmyndighet och en så kallad övervakningskommitté som övervakar så att programmet genomförs i enlighet med det programdokument som upprättats. Övervakningskommittéerna tillsätts av regeringen. Beslut om vilka projekt som ska få EU-bidrag fattas i regel regionalt. Vem som fattar beslut om bidrag varierar mellan de olika programmen.

8.1 Programperioden 2000–06

Sverige har för programperioden 2000–06 tilldelats totalt ca 1 042 miljoner euro, vilket motsvarar ca 8,9 miljarder kr, från Europeiska socialfonden. Utbetalningarna från Socialfonden redovisas under utgiftsområde 13, anslag 22:6, i statsbudgeten. Utbetalningarna avser delfinansiering av insatser inom mål 1, 2

⁵⁴ Då inget annat anges baseras avsnittet på Nutek (2003), budgetpropositionen för 2002 och förordning (1999:1424) om förvaltning av EG:s strukturfonder.

⁵⁵ Europaparlamentets och rådets förordning nr 1748/1999 om Europeiska socialfonden.

och 3 samt gemenskapsinitiativet Equal. Från anslaget bekostas även statlig medfinansiering av en satsning på kompetensutveckling för sysselsatta inom mål 1 och 3. Anslaget uppgår till 1,72 miljarder kr för budgetåret 2002, varav 1,17 miljarder kr betalas ut från Socialfonden⁵⁶. Mål 3 och Equal omfattas av enbart Socialfonden medan mål 1 och 2 delfinansieras av flera strukturfonder.

Mål 1 avser de mest glesbefolkade regionerna i landet och syftar till att stärka och utveckla tillväxten i näringslivet. Stödet gäller företag, kommuner, offentliga organ, organisationer och föreningar i norra Norrland och södra Skogslänsregionen. Exempel på insatsområden är näringslivsutveckling, utveckling av infrastrukturen, kompetensutveckling och särskilda insatser för samerna. Länsstyrelserna i Norrbottens och Jämtlands län är förvaltningsmyndigheter och utbetalande myndigheter. EU beräknas bidra med ca 35 procent av kostnaderna.

Mål 2 syftar till att stimulera näringslivsutvecklingen i utsatta industri- och landsbygdsregioner. Stödet gäller delar av Dalarnas, Gävleborgs, Västmanlands, Värmlands, Västra Götalands och Örebro län, delar av sydöstra Sverige samt hela Gotland och andra öar. Insatserna baseras på den aktuella regionens behov. Exempel på insatsområden är utveckling av näringslivsmiljö och företagsklimat, attraktiv livsmiljö och utveckling av mänskliga resurser. Länsstyrelserna i Gävleborgs, Örebro och Jönköpings län är förvaltningsmyndigheter och utbetalande myndigheter. EU:s regional- och socialfond beräknas bidra med knappt 30 procent av kostnaderna

Mål 3 har till uppgift att stärka individens ställning på arbetsmarknaden och därigenom bidra till tillväxt och ökad sysselsättning. Mål 3 berör hela landet och vänder sig till såväl anställda i företag, offentlig sektor, organisationer och ensamföretagare som arbetslösa. Programmet koncentreras till följande insatsområden: kompetensutveckling för sysselsatta, ökad anställbarhet och företagaranda, integration, mångfald och jämställdhet samt lokal utveckling. Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet) är förvaltningsmyndighet och Ams ansvarar för utbetalningarna. EU beräknas bidra med drygt 25 procent av kostnaderna.

⁵⁶ Regleringsbrev för Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige budgetåret 2002.

Equal ska stödja utvecklingen av nya metoder för att motverka alla former av diskriminering och ojämlikheter på arbetsmarknaden. Grundläggande i *Equal* är samarbete över nationsgränserna. Programmet finns i hela landet och är koncentrerat till följande temaområden: anställbarhet, företaganda, anpassningsförmåga, asylsökanden samt lika möjligheter för kvinnor och män. Svenska ESF-rådet ansvarar för genomförandet och Ams är utbetalande myndighet. Socialfonden beräknas bidra med knappt 50 procent av kostnaderna.

9 Viktiga regelförändringar under år 2002

9.1 Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet

Arbetslöshetsförsäkring, 2002-07-01: Ersättningen i grundförsäkringen och den lägsta ersättningen i inkomstbortfallsförsäkringen höjs från 270 kr till 320 kr per dag. Den högsta ersättningen i inkomstbortfallsförsäkringen höjs från 580 kr till 680 kr per dag och den högsta ersättningen under de första 100 dagarna höjs från 680 kr till 730 kr per dag.

9.2 Arbetsmarknadspolitiska program och stöd

9.2.1 Arbetsmarknadspolitiska program

Aktivitetsstöd, 2002-01-01: Den lägsta ersättningen med aktivitetsstöd till deltagare i arbetsmarknadspolitiska program höjs från 143 kr till 183 kr per dag.

2002-07-01: Den lägsta ersättningen med aktivitetsstöd för personer som är eller skulle ha varit berättigade till arbetslöshetsersättning samt de som blivit utförsäkrade höjs från 270 kr till 320 kr per dag.

Friåret, 2002-02-01: Försöksverksamhet med friår inleds i tolv kommuner. Friåret ger en arbetstagare möjlighet att vara ledig under upp till ett år om arbetsgivaren istället anställer en arbetslös person. (Försöksverksamhet under perioden 1 februari 2002 – 31 december 2004.)

2002-07-01: Den lägsta ersättningen till friårslediga höjs från 270 kr till 320 kr per dag.

Förberedande insatser, 2002-07-01: Det blir möjligt att använda utbildning i svenska för invandrare (sfi) som en förberedande insats, med undantag för den tid som invandrare deltar i kommunens introduktionsprogram.

Inom ramen för aktivitetsgarantin får utbildning på grund- och gymnasienivå för den som är 50 år och äldre nu motsvara upp till tolv månaders heltidsstudier. För övriga är maxtiden fortfarande sex månaders heltidsstudier.

Offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa (OTA), 2002-01-01: Programmet upphör.

Ungdomsinsatser, 2002-01-01: Deltagare i kommunala ungdomsprogram som inte fullföljt gymnasieutbildning ska ersättas av kommunen med 1 360 kr per månad. Tidigare beslutade kommunen om ersättningsnivån.

Ersättningen till deltagare i ungdomsgarantin som vare sig får aktivitetsstöd eller socialbidrag höjs från 2 562 kr till 3 160 kr per månad.

9.2.2 Anställningsstöd

Allmänt anställningsstöd, 2002-06-01: En anvisning får nu även göras av den som inte uppfyller kravet på långtidsarbetslöshet och tolv månaders inskrivning på grund av deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program, en kortare anställning, vuxenutbildning, sjukdom, föräldraledighet eller liknande, under förutsättning att avbrottet inte stärkt personens ställning på arbetsmarknaden. Tidigare gällde detta endast vid deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program eller en kortare anställning.

För tidsbegränsad anställning hos offentlig arbetsgivare får allmänt anställningsstöd nu endast lämnas om det finns skäl att anta att den arbetssökande kommer att få fortsatt anställning efter stödperioden.

2002-08-15: Undantag från ovanstående regel införs för kulturarbeten, skogligen arbeten, miljö-, natur-, byggnads- och fornvård.

Anställningsstöd som kombineras med vård- och omsorgsutbildning, 2002-06-01: Nytt anställningsstöd för arbetslösa som i anställningen bereds tillfälle att genomgå vård- och omsorgsutbildning. (Försöksverksamhet under perioden 1 juni 2002 – 31 maj 2004.)

Förstärkt anställningsstöd, 2002-06-01: Anvisning får nu även göras av den som inte uppfyller kravet på 48 månaders arbetslöshet och inskrivningstid på grund av en kortare anställning, vuxenutbildning, sjukdom, föräldraledighet eller liknande, under förutsättning att avbrottet inte stärkt personens ställning på

arbetsmarknaden. (Detta gällde sedan tidigare för förstärkt anställningsstöd med 24 månaders arbetslöshets- och inskrivningskrav.)

För tidsbegränsad anställning hos offentlig arbetsgivare får förstärkt anställningsstöd nu endast lämnas om det finns skäl att anta att den arbetssökande kommer att få fortsatt anställning efter stödperioden.

2002-08-15: Undantag från ovanstående regel införs för kulturarbeten, skogliga arbeten, miljö-, natur-, byggnads- och fornvård.

9.2.3 Övriga stöd

Flyttningsbidrag, 2002-01-01: Pendlingsstöd för veckopendling införs för den som är arbetslös i ett yrke med hög arbetslöshet på hemorten och som fått arbete i en region där det är arbetskraftsbrist i yrket.

Stöd till utbildning av anställda, 2002-11-01: Bestämmelsen att stöd inte får lämnas för viss verksamhet inom kol- och stålindustrin tas bort.

9.3 Särskilda program och stöd för arbetshandikappade

Skyddat arbete hos Samhall, 2002-01-01: Målet är att Samhall ska ge arbete åt arbetshandikappade anställda under minst 28,5 miljoner arbetstimmar. År 2001 var målet 31,9 miljoner arbetstimmar.

Referenser

- Ams (2000a), ”Yrkesvägledning i Sverige”, vis.ams.se/vis/info_media/katalog/verket/vagledskrift.html (2003-08-21).
- Ams (2000b), ”Grunddokument om aktivitetsgarantin”, vis.ams.se/vis/program/aktivgaranti/material/grunddok.html (2003-07-02).
- Ams (2001), ”Service och resursanvändning inom arbetslivsinriktad rehabilitering”, vis.ams.se/vis/vuppf/upp_ater/2001/1_4xrap.html (2003-08-20).
- Ams (2002a), ”Faktablad om arbetsförmedlingen på Internet”, Ams, Stockholm.
- Ams (2002b), ”Redovisning av resurserna för den arbetslivsinriktade rehabiliteringen”, Kvartalsrapport 2002:2, Ams, Stockholm.
- Ams (2002c), ”Faktablad om flyttningsbidrag/respenning”, Ams, Stockholm.
- Ams (2002d), ”Definitioner inom AMV:s statistik”, Uin 2002:2, Ams, Stockholm.
- Ams (2003a), www.ams.se (2003-07-14).
- Ams (2003b), ”Söka jobb”, www.ams.se (2003-08-21).
- Ams (2003c), ”Rekrytera”, www.ams.se (2003-08-20).
- Ams (2003d), ”Faktablad om flyttningsbidrag/pendlingsstöd”, Ams, Stockholm.
- Ams (2003e), ”Faktablad om flyttningsbidrag/starthjälp”, Ams, Stockholm.
- Ams (2003f), ”Faktablad om anställning hos Samhall”, Ams, Stockholm.
- Ams administrativa föreskrifter om handläggningen av ärenden om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.
- Ams allmänna råd (AMSFS 2001:2) om tillämpningen av förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program.
- Ams föreskrifter (AMSFS 2000:4) om tillämpningen av förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program.
- Ams föreskrifter (AMSFS 2000:6) om tillämpningen av förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.
- Ams föreskrifter (AMSFS 2001:11) om individuella handlingsplaner.
- Ams föreskrifter för länsarbetsnämnderna om arbetssökande hos arbetsförmedlingen
- Ams föreskrifter för länsarbetsnämnderna om ekonomiskt stöd vid arbetslöshet.
- Ams föreskrifter för länsarbetsnämnderna om lediga platser hos arbetsförmedlingen.

Europaparlamentets och rådets förordning nr 1784/1999 om Europeiska socialfonden.

Förordning (1976:267) om skyldighet för arbetsgivare att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen.

Förordning (1996:1100) om aktivitetsstöd.

Förordning (1997:581) om interpraktikstipendier.

Förordning (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring.

Förordning (1997:1275) om anställningsstöd.

Förordning (1999:594) om flyttningsbidrag.

Förordning (1999:1424) om förvaltning av EG:s strukturfonder.

Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Förordning (2000:630) om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.

Förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program.

Förordning (2001:623) med instruktion för Arbetsmarknadsverket.

Förordning (2001:626) om stöd till utbildning av anställda.

Förordning (2001:1300) om friåret.

Lag (1976:157) om skyldighet för arbetsgivare att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen.

Lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Lag (1997:239) om arbetslöshetskassor.

Lag (1999:591) om kreditering av anställningsstöd på skattekonto

Lag (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program.

Nutek (2003), ”EU:s strukturfonder”, www.nutek.se/sb/d/167 (2003-07-17).

Regeringen, ”Avtal mellan staten och Samhall för året 2002”.

Regeringen, ”Regleringsbrev för budgetåret 2002 avseende Arbetsmarknadsverket (AMV)”.

Regeringen, ”Regleringsbrev för budgetåret 2002 avseende Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige”.

Regeringens proposition (2001/2002:1), *Budgetpropositionen för 2002*.

Runeson, C & A Bergeskog (2003) ”Arbetsmarknadspolitisk översikt 2001”, Rapport 2003:3, IFAU, Uppsala.

Statskontoret (2003), ”Styrningen av länsarbetsnämndernas verksamhet – En första uppföljning av den förändrade ledningsformen”, rapport 2003:2, Statskontoret, Stockholm.

Bilaga 1

Ams sökandekategorier med engelska översättningar*

Kod	Sökandekategori (skat)	Job seeker category
<i>Arbetslösa sökande</i>		
11	Arbetslösa, platsförmedlingsservice	Unemployed, Placement Service
12	Arbetslösa, vägledningsservice	Unemployed, Guidance Service
13	Arbetslösa, väntar på beslutad åtgärd	Unemployed, waiting to start a program
96-98	Arbetslösa (tillfälliga koder) ¹	Unemployed (temporary codes)
14	Övriga inskrivna vid AF	Others registered at the PES
<hr/>		
<i>Ej arbetslösa sökande</i>		
21	Deltidsarbetslösa	Part-time unemployed
22	Timanställda	Employed by the hour
23	Yrkesfiskare ²	Fisherman by trade
31	Tillfälligt arbete	Temporary employed
34	EU/EES-sökande	Looking for job within the EU/EES area
35	Ombytessökande Samhall	Job-changers from Samhall
41	Ombytessökande	Job-changers
<hr/>		
<i>Deltagare i program för arbetshandikappade</i>		
42	Lönebidrag	Wage Subsidy
43	Offentligt skyddat arbete	Public Sheltered Employment
<hr/>		
<i>Deltagare i övriga arbetsmarknadspolitiska program</i>		
46	Stöd till start av näringsverksamhet	Start-up Grants
47	Allmänt anställningsstöd	General Recruitment Incentive
48	Förstärkt anställningsstöd (för 2-årsinskrivna)	Extended Recruitment Incentive
49	Särskilt anställningsstöd ³	Special Recruitment Incentive
50	Förstärkt anställningsstöd ⁴ (för 4-årsinskrivna)	Extended Recruitment Incentive
54	Arbetspraktik	Work Practice Scheme
64	Datortek	Computer/Activity Centre
65	Kommunala ungdomsprogram	Municipal Youth Programmes

66	Ungdomsgarantin	Youth Guarantee
71	Arbetslivsinriktad rehabilitering	Employability Rehabilitation Programme
73	Aktiviteter inom vägledning och platsförmedling ⁵	Activities within Councelling Guidance and Placement Service
75	Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning ⁶	Projects with Employment Policy Orientation
81	Arbetsmarknadsutbildning ⁷	Labour Market Training
83	Förberedande utbildning ⁷	Preparatory Training Courses
89	Friår (friårslediga) ⁸	Career Break

Koder som upphört

56	Offentliga tillfälliga arbeten ⁹	Temporary Public Employment
72	Särskilt introduktionsstöd (SIUS) ¹⁰	Supported Employment
74	Jobsökar- och vägledningsinsatser (utanför aktivitetsgarantin) ⁵	Job-seeking and Guidance Activities (outside the Activity Guarantee)

1) Nya fr o m 010521. Koderna 96-98 är tillfälliga koder som sätts automatiskt när en person slutar ett arbetsmarknadspolitiskt program.

2) Ny fr o m 010521.

3) Ny fr o m 001101.

4) Ny fr o m 000801.

5) Skat 73 och 74 infördes 000801. Skat 74 slogs ihop med skat 73 fr o m 001101.

6) Ny fr o m 010101. Under perioden 020101-020812 innerhåller denna skat även friårslediga.

7) Med arbetsmarknadsutbildning menas yrkesinriktad utbildning, skat 81. Förberedande utbildning särredovisas som egen kategori, skat 83, fr o m 010101.

8) Ny fr o m 020812. Under perioden 020101-020812 kodades dessa personer i skat 75.

9) Programmet upphörde 011231.

10) Upphörde som egen sökandekategori 011210.

*Vissa engelska översättningar har ändrats av IFAU för att överensstämma med internationellt språkbruk.

Källa: Ams (2002d).

Bilaga 2 Antal öppet arbetslösa och i arbetsmarknadspolitiska program, 2002-01–2002-12

Kvarstående sökande i slutet av månaden	02-01	02-02	02-03	02-04	02-05	02-06	02-07	02-08	02-09	02-10	02-11	02-12
Arbetslösa¹	194 032	180 053	170 128	155 739	154 129	210 632	232 223	212 666	177 148	168 638	169 504	205 161
Deltidsarbetslösa	87 358	86 727	85 877	84 912	83 756	86 414	86 405	83 822	80 605	79 873	79 355	78 351
Tillfällig timanställning	73 407	72 293	71 474	70 037	70 881	78 711	80 637	75 806	71 140	71 745	73 184	75 993
Sökande med tillfälligt arbete	18 811	18 530	18 578	19 135	21 196	29 445	31 747	24 830	21 345	21 770	22 109	19 433
Ombytessökande	28 307	28 683	28 980	28 831	28 585	27 109	25 532	25 573	25 162	25 354	25 504	24 315
Övriga inskrivna vid arbetsförmedlingen ²	42 142	43 019	44 511	46 530	50 679	43 648	42 572	38 881	37 732	38 233	39 367	39 571
Arbetsmarknadsutbildning inkl förberedande utbildning	29 688	31 440	31 466	31 728	29 417	19 587	17 491	23 840	31 337	33 730	34 226	28 430
Arbetspraktik	21 196	23 015	23 055	23 197	22 160	17 581	15 210	15 357	17 758	18 716	18 354	16 019
Allmänt anställningsstöd	2 764	2 824	2 810	2 966	3 205	3 262	2 862	2 943	3 050	2 987	2 945	2 714
Förstärkt anställningsstöd, 2-årsinskrivna	9 320	8 944	8 628	8 496	8 308	8 149	7 781	7 645	7 472	7 309	7 045	6 743
Särskilt anställningsstöd, personer över 57 år	1 735	1 754	1 793	1 831	1 848	1 831	1 809	1 849	1 868	1 877	1 813	1 753
Förstärkt anställningsstöd, 4-årsinskrivna	3 331	3 463	3 621	3 824	4 031	4 096	4 027	4 183	4 283	4 347	4 319	4 244
Stöd till start av näringsverksamhet	6 638	6 934	7 175	7 463	7 690	7 818	7 499	7 352	7 502	7 542	7 508	7 328
Kommunala ungdomsprogram	4 550	4 696	4 372	3 928	3 222	1 712	1 263	1 961	3 829	4 608	4 936	4 402
Ungdomsgarantin	5 140	5 823	6 318	6 580	6 108	4 040	3 391	3 141	3 909	4 653	5 239	5 106
Datortek	5 965	6 243	6 096	5 870	5 261	3 819	3 278	3 676	4 830	5 306	5 258	4 341
Arbetslivsinriktad rehabilitering	6 599	7 048	7 170	7 440	7 349	6 183	5 467	5 683	6 509	7 034	7 098	6 530
Aktiviteter inom vägledning och platsförmedling	22 082	22 171	22 111	21 918	22 005	22 757	24 056	22 459	22 224	22 335	22 454	24 447
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	516	707	891	1 418	1 863	1 911	1 885	2 525	2 746	2 727	2 644	2 346
Konjunkturberoende program totalt	119 526	125 064	125 508	126 661	122 469	102 748	96 021	102 616	117 319	123 172	123 840	114 403
Lönebidrag	52 564	53 102	53 612	54 326	54 914	55 295	54 867	55 293	55 653	55 608	55 601	55 373
Öffentligt skyddat arbete	5 881	5 943	6 002	6 078	6 155	6 181	6 059	6 092	6 171	6 148	6 197	6 205
Program för arbetshandikappade totalt	58 445	59 045	59 614	60 404	61 069	61 476	60 926	61 385	61 824	61 756	61 798	61 578
Samhall (1 månads eftersläpning)	25 328	25 231	25 125	25 092	25 006	24 910	24 960	24 963	24 818	24 706	24 630	24 516

1) Avser sökandekategori 11-13 samt 96-98.

2) Arbetsökande som för närvarande inte kan tillträda ett arbete. Har ej arbetslöshetsersättning.

Källa: Ams arbetsmarknadsstatistik (2003).

Bilaga 3 Arbetsmarknadspolitiska program och stöd, använda medel budgetåret 2002

	02-01	02-02	02-03	02-04	02-05	02-06	02-07	02-08	02-09	02-10	02-11	02-12	Tkr Summa
Anslag 22:2													
Arbetsmarknadsutbildning	131 099	125 548	125 462	143 740	138 311	121 669	97 034	90 256	108 785	134 448	136 202	147 784	1 500 338
Arbetslivsinriktad rehabilitering	51 890	47 785	49 284	58 159	58 292	54 876	51 513	47 335	48 533	54 294	53 388	58 143	633 492
Aktiviteter inom vägledning och platsförmedling	237 485	210 655	202 278	231 898	222 646	210 408	217 772	268 154	249 847	247 709	255 260	243 951	2 798 063
Förberedande utbildning	135 400	127 383	134 274	162 724	156 942	134 005	118 341	81 000	117 245	168 312	156 993	192 942	1 685 561
Arbetspraktik	210 610	196 516	207 881	240 365	233 034	209 114	186 398	169 846	171 533	192 882	190 897	202 148	2 411 224
Start av näringsverksamhet	76 968	70 096	71 626	79 590	84 835	79 544	89 037	93 027	88 332	93 144	90 191	85 380	1 001 770
Ungdomsinsatser	21 595	20 379	22 513	27 962	25 822	23 272	16 677	14 906	13 742	16 438	20 525	22 410	246 241
Datortek	54 221	53 522	53 416	61 535	55 698	45 929	37 227	31 640	36 789	47 409	50 676	54 006	582 068
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	3 965	3 967	4 314	5 688	7 733	8 370	8 103	7 674	8 886	11 653	11 729	12 421	94 503
Offentliga tillfälliga arbeten	78	4	274	14	-233	21	17	17	-38	-25	39	-57	111
Avgiftsinkomster finansieringsbidrag	-5 209	-5 071	-5 939	-12	-14 030	-7 218	-6 908	-5 800	-4 239	-4 172	-4 818	-4 741	-68 157
Övrigt	-939	-1 166	335	2 364	-4 465	-1 062	-737	-754	-766	-1 264	-2 712	-964	-12 130
Överfört till anslaget 22:3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-400 000	-400 000
Summa aktivitetsstöd	917 163	849 618	865 718	1 014 027	964 585	878 928	814 474	797 301	838 649	960 828	958 370	613 423	10 473 084
Anslag 22:3													
Försäkringsskydd	12 408	17 158	19 218	17 180	12 628	19 307	77	9 113	12 433	13 487	11 814	19 652	164 475
Bidrag till kommuner för ungdomar 20-24 år	13 147	15 423	16 324	19 215	19 759	26 251	17 850	14 051	14 337	11 531	18 647	20 280	206 815
Flyttningsbidrag	13 272	13 069	12 124	13 436	12 291	11 992	10 988	12 928	24 881	15 052	13 258	9 418	162 709
Upphandlad förberedande utbildning	36 694	48 564	51 871	62 878	63 876	73 585	66 784	33 273	45 834	68 809	76 573	119 759	748 500
Start av näringsverksamhet, expert	2 105	2 259	2 775	2 700	2 682	3 016	2 393	1 562	2 458	3 200	2 550	3 876	31 576
Upphandlad arbetsmarknadsutbildning	100 586	122 795	145 450	150 110	160 679	166 671	129 066	93 274	121 908	138 979	136 977	269 571	1 736 066
Bidrag till utbildning i företag	6 577	5 614	4 375	7 061	5 102	5 318	3 588	3 811	2 884	7 715	2 548	4 481	59 074
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	6 159	5 301	4 898	5 840	8 365	11 480	9 845	9 448	9 240	10 568	13 533	24 769	119 446
Investeringsbidrag	5 081	3 033	2 910	2 549	5 156	5 044	4 745	13 920	8 524	14 019	15 267	17 520	97 768
Feriarbeten	0	3	393	0	0	28	0	70	4 539	20 083	20 667	2 459	48 242
Bidrag samverkanspartner	13 786	17 161	17 239	21 477	22 804	23 832	21 143	17 138	25 487	25 103	25 271	27 839	258 280
Bryt-projekt	1 416	514	835	1 462	4 931	2 632	2 956	1 584	1 819	2 997	2 247	3 190	26 583
Kommunalt ungdomsprogram	13 185	11 315	10 221	13 021	12 003	12 033	7 275	5 870	4 132	5 827	11 372	15 879	122 133
Datortek, kommunbidrag	15 662	12 744	18 040	23 043	25 368	23 178	19 521	17 407	19 751	21 159	22 252	27 149	245 274
Pendlingsstöd	1	27	70	85	156	204	209	112	322	215	259	253	1 913
Arbetspraktik, kringkostnader	7 428	5 267	12 825	17 077	14 508	12 998	11 378	9 718	15 063	13 041	13 110	20 029	152 442
Tolk- och utredningskostnader	1 089	1 504	1 710	2 286	1 250	2 146	1 675	837	1 221	1 888	2 192	2 254	20 052
Bristyrken	6 404	5 249	5 734	5 396	7 568	7 577	3 613	4 208	4 893	6 617	5 688	14 395	77 342
Övrigt	1 447	5 356	2 070	2 368	31 940	1 286	1 099	1 057	1 202	32 166	2 375	1 227	83 593
Överfört från anslaget 22:2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	400 000	400 000
Summa köp av arbetsmarknadsutbildning m m	256 447	292 356	329 082	367 184	411 066	408 578	314 205	249 381	320 928	412 456	396 600	1 004 000	4 762 283

Källa: Ams ekonomienhet (2003).

Bilaga 4 Särskilda program och stöd för arbetshandikappade, använda medel budgetåret 2002

Anslag 22:4	02-01	02-02	02-03	02-04	02-05	02-06	02-07	02-08	02-09	02-10	02-11	02-12	Tkr
													Summa
Arbetshjälpmedel, expertundersökning	3 734	3 853	5 096	5 939	4 554	5 160	5 112	3 553	4 696	4 619	4 714	5 943	56 973
Stöd personligt biträde	8 783	6 032	2 896	2 048	3 446	4 445	8 318	5 262	4 513	4 825	3 946	7 272	61 786
Särskilt stöd vid start av näringsverksamhet	1 666	1 699	1 558	2 278	2 955	2 543	2 105	1 396	1 506	2 223	2 691	3 021	25 641
Utvecklingsarbetsplatser m m	177	162	436	877	328	769	873	158	545	305	1 500	3 409	9 539
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	1 927	614	940	1 182	2 488	2 836	1 302	1 127	2 992	2 743	2 544	4 006	24 701
Lönebidrag	447 121	447 987	481 781	447 193	499 879	528 076	468 553	501 863	499 268	545 238	506 375	539 679	5 913 013
Offentligt skyddat arbete	52 345	51 174	55 028	65 609	54 036	75 317	54 001	56 836	63 975	65 613	69 886	80 775	744 595
Särskilt introduktions- och uppföljningsstöd	5 362	5 935	7 277	6 311	6 894	8 783	7 236	6 986	8 622	7 861	8 455	11 886	91 608
Kulturarvs-IT	161	156	4 446	184	187	200	188	2 328	176	184	180	2 567	10 957
Övrigt	176	44	88	41	-28	-130	18	-1	24	56	5	29	322
Summa	521 452	517 656	559 546	531 662	574 739	627 999	547 706	579 508	586 317	633 667	600 296	658 587	6 939 135

Källa: Ams ekonomienhet (2003).

IFAU:s publikationsserier – senast utgivna

Rapport

- 2003:1** Mörk Eva ”De arbetsmarknadspolitiska programmens effekt på den kommunala skolan”
- 2003:2** Runeson Caroline & Anders Bergeskog ”Arbetsmarknadspolitisk översikt 2000”
- 2003:3** Runeson Caroline & Anders Bergeskog ”Arbetsmarknadspolitisk översikt 2001”
- 2003:4** Calleman Catharina ”Invandrarna, skyddet för anställningen och diskrimineringslagstiftningen”
- 2003:5** Rooth Dan-Olof & Olof Åslund ”Spelar när och var någon roll? Arbetsmarknadsläget betydelse för invandrades inkomster”
- 2003:6** Forslund Anders & Bertil Holmlund ”Arbetslöshet och arbetsmarknadspolitik”
- 2003:7** Fröberg Daniela, Linus Lindqvist, Laura Larsson, Oskar Nordström Skans & Susanne Ackum Agell ”Friåret ur ett arbetsmarknadsperspektiv – delrapport 1”
- 2003:8** Olofsson Jonas ”Grundläggande yrkesutbildning och övergången skola arbetsliv – en jämförelse mellan olika utbildningsmodeller”
- 2003:9** Olli Segendorf Åsa ”Arbetsmarknadspolitiskt kalendarium II”
- 2003:10** Martinson Sara & Martin Lundin ”Vikten av arbetsgivarkontakter: en studie av den yrkesinriktade arbetsmarknadsutbildningen i ljuset av 70-procentsmålet”
- 2003:11** Hedström Peter, Ann-Sofie Kolm & Yvonne Åberg ”Social interaktion och arbetslöshet”
- 2003:12** Runeson Caroline ”Arbetsmarknadspolitisk översikt 2002”

Working Paper

- 2003:1** Fredriksson Peter & Per Johansson “Program evaluation and random program starts”
- 2003:2** Mörk Eva “The impact of active labor market programs on municipal services”
- 2003:3** Fredriksson Peter & Per Johansson “Employment, mobility, and active labor market programs”

- 2003:4** Heckman James & Salvador Navarro-Lozano “Using matching, instrumental variables and control functions to estimate economic choice models”
- 2003:5** Fredriksson Peter & Bertil Holmlund “Improving incentives in unemployment insurance: A review of recent research”
- 2003:6** Lindgren Urban & Olle Westerlund “Labour market programmes and geographical mobility: migration and commuting among programme participants and openly unemployed”
- 2003:7** Åslund Olof & Dan-Olof Rooth “Do when and where matter? Initial labor market conditions and immigrant earnings”
- 2003:8** Håkansson Christina, Satu Johanson & Erik Mellander “Employer-sponsored training in stabilisation and growth policy perspectives”
- 2003:9** Carneiro Pedro, Karsten Hansen & James Heckman “Estimating distributions of treatment effects with an application to the returns to schooling and measurement of the effects of uncertainty on college choice”
- 2003:10** Heckman James & Jeffrey Smith “The determinants of participation in a social program: Evidence from a prototypical job training program”
- 2003:11** Skedinger Per & Barbro Widerstedt “Recruitment to sheltered employment: Evidence from Samhall, a Swedish state-owned company”
- 2003:12** van den Berg Gerard J & Aico van Vuuren “The effect of search frictions on wages”
- 2003:13** Hansen Karsten, James Heckman & Kathleen Mullen “The effect of schooling and ability on achievement test scores”
- 2003:14** Nilsson Anna & Jonas Agell “Crime, unemployment and labor market programs in turbulent times”
- 2003:15** Hedström Peter, Ann-Sofie Kolm & Yvonne Åberg “Social interactions and unemployment”

Dissertation Series

- 2002:1** Larsson Laura “Evaluating social programs: active labor market policies and social insurance”
- 2002:2** Nordström Skans Oskar “Labour market effects of working time reductions and demographic changes”
- 2002:3** Sianesi Barbara “Essays on the evaluation of social programmes and educational qualifications”

- 2002:4** Eriksson Stefan “The persistence of unemployment: Does competition between employed and unemployed job applicants matter?”
- 2003:1** Andersson Fredrik “Causes and labor market consequences of producer heterogeneity”